

Osaamista
ja oivallusta
tulevaisuuden
tekemiseen

Tiia Hirvonen

Tradenomien jatkokoulutusmahdollisuudet

Jatkokoulutusopas tradenomeille

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Tradenomi

Liiketalouden koulutusohjelma

Opinnäytetyö

Marraskuu 2018

Tekijä(t) Otsikko	Tiia Hirvonen Tradenomien jatkokoulutusmahdollisuudet
Sivumäärä Aika	33 sivua + 5 liitettä Marraskuu 2018
Tutkinto	Tradenomi
Tutkinto-ohjelma	Liiketalouden koulutusohjelma
Ohjaaja(t)	Lehtori Lilian Snellman
<p>Liiketalouden alalla on useita eri koulutustason ammattinimikkeitä ja monta, osittain samoista työpaikoista toistensa kanssa kilpailevaa kaupallisen alan osaajaa. Tutkintonimikkeistä löytyy mm. merkantti, merkonomi, yliopistosta kauppatieteiden kandidaatti, kauppatieteiden maisteri, kauppatieteiden lisensiaatti ja kauppatieteiden tohtori, ammattikorkeakoulun puolelta tradenomi ja tradenomi YAMK. Mikä on työelämän tarve uusille korkeakouluosaajille, millä koulutuksella pääsee mihinkin työtehtäviin ja onko ylipäätään tarvetta jatkokouluttautua?</p> <p>Tradenomin tutkinto on yksi monesta liiketalouden alan tutkinnosta. Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on tuottaa tradenomeille ja tradenomiopiskelijoille jatkokoulutusopas omia jatkokoulutussuunnitelmia varten. Opinnäytetyötä on rajattu jatkokoulutusvaihtoehtojen osalta koskemaan tutkintonimikkeitä kauppatieteiden maisteri KTM ja tradenomi YAMK. Tutkinnoista esitellään suomen-, ruotsin- ja englanninkieliset tutkinnot.</p> <p>Opinnäytetyössä käsitellään Suomen koulutusjärjestelmää, tradenomin tutkintoa sekä perehdytään lähemmin tradenomi YAMK- sekä kauppatieteiden maisteri KTM -tutkintojen rakenteeseen, eri koulutusohjelmiin ja hakuvaatimuksiin.</p> <p>Työ on toteutettu kvalitatiivisin tutkimusmenetelmin. Lähdeaineistona työssä on käytetty yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen internetsivuja, ajantasaisia lakeja sekä muita luotettavia internetlähteitä. Opinnäytetyötä varten toteutettiin kysely, joka lähetettiin kaikkiin Suomessa toimiviin kauppatieteellisiin tiedekorkeakouluihin. Toteutettu kyselytutkimus antoi tietoa tradenomin koulutuspolusta ammattikorkeakoulusta yliopistoon. Kyselytutkimuksesta saatujen tietojen avulla oppaaseen on koottu tietoa hakuvaihtoehtoista ja -vaatimuksista juuri tradenomin lähtökohdista katsottuna.</p> <p>Oppaasta toivotaan olevan hyötyä sekä pian valmistuvalle tai jo valmistuneelle, jatko-opintoja suunnittelevalle tradenomille, tai vasta tradenomin opintoja aloittavalle opiskelijalle, joka haluaa suunnitella koulutuspolkuaan ja ottaa sen huomioon jo edeltäviä opintoja suunnitellessaan.</p> <p>Opinnäytetyö on tehty marraskuussa 2018 ja työssä on käytetty kirjoitushetkellä ajantasaisia koulutusohjelma- ja hakuvalintatietoja.</p>	
Avainsanat	tradenomi YAMK, jatkokoulutus, kauppatieteiden maisteri

Author(s) Title	Tiia Hirvonen Postgraduate guide for BBA
Number of Pages Date	33 pages + 5 appendices November 2018
Degree	Bachelor of Business Administration
Degree Programme	Economics and Business Administration
Instructor(s)	Lilian Snellman, Senior Lecturer
<p>In the business sector, there exist several degrees and professional qualifications at the various levels of education in Finland, and a large number of qualified business graduates compete for the same positions in the business field. Here are examples of business qualifications: vocational school graduate, business college graduate, Bachelor of Economics, Master of Business Economics, Licentiate of Commerce and Doctor of Economics, Bachelor of Business Administration and Master of Business Administration. The thesis also discusses the following issues: what the requirements of working life for new high school graduates are, what training is available and for which job assignments, and if there is any need for further training.</p> <p>The Bachelor of Business Administration degree is one of many degrees in business economics. The purpose of this thesis is to produce a postgraduate guide for BBA's and BBA-students to help them with their own postgraduate plans. The thesis is limited to postgraduate studies in terms of degree titles Master of Science in Economics and Master of Business Administration.</p> <p>The thesis covers the Finnish system of education, the Bachelor of Business Administration degree, and the thesis also examines the structure of Master of Business Administration and Master of Economic Sciences degrees, the various training programs and also the application requirements.</p> <p>The study has been carried out with qualitative research methods. Web pages of universities and universities of applied sciences, current laws and other reliable Internet sources have been used as a source. The conducted survey provided information on the educational pathway of a Bachelor of Business Administration graduate from the University of Applied Sciences to the University. The information from the survey has provided information on the admissions process based on the degree of Bachelor of Business Administration as a starting point.</p> <p>It is hoped that this guide will be useful for both undergraduate or already graduated students of Bachelor of Business Administration or a Bachelor of Business Administration who wish to plan their education path and postgraduate studies.</p> <p>The thesis was carried out in November 2018, and the study has utilized up-to-date information on training programs and admission services at the time of writing.</p>	
Keywords	MBA, postgraduate education, Master of Economic Sciences

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Suomen koulutusjärjestelmä	2
3	Tradenomin tutkinto ja työllistyminen	4
3.1	Tutkinnon sisältö	5
3.1.1	Koulutustarjonta	6
3.1.2	Suuntautumisvaihtoehdot	7
3.2	Tradenomit työmarkkinoilla	7
4	Jatkokouluttautuminen	8
4.1	Jatkokouluttautumisen syyt ja hyödyt	8
4.2	Jatkokoulutusvaihtoehdot	9
4.3	Ylempi korkeakoulututkinto	9
4.3.1	Ylempi ammattikorkeakoulututkinto	10
4.3.2	Maisterin tutkinto	10
4.4	YAMK vai maisterin tutkinto?	11
5	Tradenomi (YAMK)	12
5.1	Tutkinnon sisältö	13
5.2	Ammattikorkeakoulut Suomessa	14
5.3	Koulutustarjonta	14
5.3.1	Suomenkieliset koulutukset	15
5.3.2	Englanninkieliset koulutukset	17
6	Kauppateiden maisteri (KTM)	18
6.1	Tutkinnon sisältö	18
6.2	Kauppateieteelliset tiedekorkeakoulut Suomessa	19
6.3	Koulutustarjonta	19
6.3.1	Suomenkieliset koulutukset	20
6.3.2	Englanninkieliset koulutukset	21
6.3.3	Ruotsinkieliset koulutukset	23
7	Kyselytutkimus	23
7.1	Tutkimusongelma ja tutkimuksen tavoitteet	23
7.2	Toteutus	24
7.3	Kyselytutkimuksen arviointi	26

8	Tutkimustulokset	26
8.1	Tutkimukseen osallistuneet yliopistot	26
8.2	Maisterihaku ja erillisvalinta tradenomeille	27
8.3	Täydentävät opinnot	27
8.4	Tradenomitaustaisten opiskelijoiden hakutilastot	28
8.5	Opiskeluvaiheessa huomioon otettavat asiat	29
8.6	Muut huomiot	30
9	Pohdinta	30
	Lähteet	34
	Liitteet	
	Liite 1. Saatekirje	
	Liite 2. Kysymyslomake	
	Liite 3. Muistutuskirje	
	Liite 4. Kyselytutkimuksen vastaukset	
	Liite 5. Jatkokoulutusopas tradenomeille	

1 Johdanto

Tämän opinnäytetyön tavoitteena on kartoittaa ja koota yhteen tradenomien jatkokoulutusmahdollisuuksia Suomessa kaupallisella alalla sekä luoda tradenomeille suunnattu jatkokoulutusopas. Opinnäytetyötä on rajattu jatkokoulutusvaihtoehtojen osalta koskemaan tutkintonimikkeitä kauppatieteiden maisteri (KTM) ja tradenomi (YAMK).

Opinnäytetyössä tutustutaan Suomen koulutusjärjestelmän rakenteeseen, tradenomin tutkintoon sekä Suomessa toimiviin kauppatieteiden maistereita kouluttaviin kauppatieteellisiin korkeakouluihin sekä ammattikorkeakouluihin, jotka tarjoavat ylemmän korkeasteen tradenomin ammattikorkeakoulututkintoa. Työssä perehdytään tarkemmin jatkokoulutusmahdollisuuksiin; tutkintoihin, koulutusohjelmiin ja hakukriteereihin.

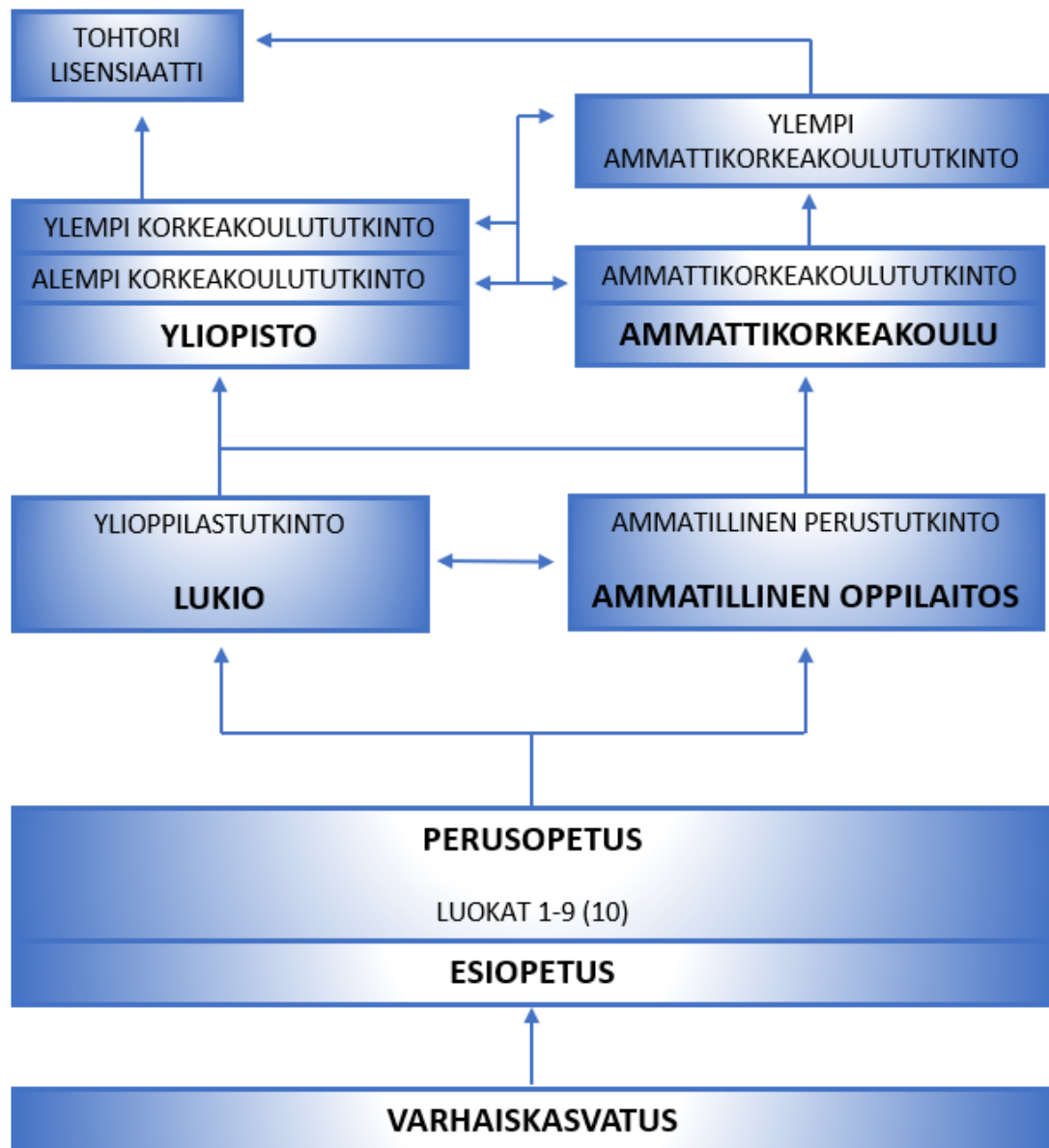
Moni valmistuva tradenomi pohtii jatkokouluttautumista – onko tarvetta jatkokouluttautua, mitä eri vaihtoehtoja on, mitä tulisi ottaa huomioon jo opintojen aikana ennen valmistumista. Internetistä löytyy paljon tietoa jatkokoulutusmahdollisuuksista, mutta tiedot ovat ripoteltuina eri korkeakoulujen ja hakusivustojen omille internetsivuille. Tässä opinnäytetyössä tiedot ovat koottu yhteen ajankohtaisilla tiedoilla ja opinnäytetyötä varten on laadittu yliopistoille suunnattu kysely, josta saatiin lisätietoa maisterin erillisvalinnasta juuri tradenomien lähtökohdista. Työ on koottu sähköisiä lähteitä käyttäen sekä yliopistoille opinnäytetyötä varten tehdyn kyselyn ja siitä saatujen vastausten avulla.

Opinnäytetyön tuloksista ja osana opinnäytetyötä syntyneestä jatkokoulutusoppaasta voisi olla hyötyä sekä kaupallisesta alasta kiinnostuneille, tradenomin opintoihin pyrkiville opiskelijoille, pian tradenomiksi valmistuville opiskelijoille sekä jo aiemmin valmistuneille tradenomeille, jotka pohtivat jatkokoulutusmahdollisuuksiaan tai vasta tradenomin opintoja aloittaville opiskelijoille, jotka haluavat suunnitella koulutuspolkuaan ja ottaa sen huomioon jo edeltäviä opintoja suunnitellessaan.

Työ on tehty vuoden 2018 yliopistoilta ja ammattikorkeakouluilta saatujen tietojen mukaan. Hakukriteerit saattavat muuttua jopa vuosittain ja siksi ajankohtaiset tiedot kannattaa aina tarkistaa hakukohteen omilta internetsivuilta.

2 Suomen koulutusjärjestelmä

Suomen koulutusjärjestelmä rakentuu oheisen kuvan (1) mukaisesti. Opiskelija etenee portaittain koulutusasteelta toiselle; perusopetuksesta toisen asteen koulutukseen ja toiselta asteelta kolmannen asteen koulutukseen ja siitä ylöspäin.

Kuva 1. Suomen koulutusjärjestelmän rakenne (Opetushallitus a).

Suomalaisen koulutusjärjestelmän mukaisesti varhaiskasvatuksen jälkeen osallistutaan ensin vuoden kestävään esiopetukseen, jonka jälkeen alkaa yhdeksänvuotinen, yleissivistävä perusopetus. Suomen laissa on säädetty perusopetuksesta ja oppivelvollisuudesta, joka koskee jokaista 7–17 -vuotiasta Suomessa vakinaisesti asuvaa lasta. Oppivelvollisuus lakkaa perusopetuksen oppimäärän suorituksen jälkeen tai viimeistään siinä vaiheessa, kun oppivelvollisuuden alkamisesta on kulunut 10 vuotta. Oppivelvollisuuden tavoitteellinen suoritus aika on yhdeksän vuotta. (Perusopetuslaki 1998, 25 §)

Suoritettu perusopetus antaa jatko-opintokelpoisuuden hakea opiskelemaan toisen asteen koulutukseen; joko lukiokoulutukseen tai ammatilliseen koulutukseen. Ammatillisen tutkinnon voi suorittaa myös oppisopimuskoulutuksena. Ammatillisia tutkintoja ovat perustutkinnot, ammattitutkinnot sekä erikoisammattitutkinnot. (Opetushallitus b) Sekä lukio- että ammatillisen koulutuksen järjestäjällä on lisäksi oikeus valita opiskelijaksi sellainen henkilö, kenellä katsoo olevan riittävät edellytykset tutkinnon suorittamiseen ja opinnoista suoriutumiseen. Lukion ja ammatillisen perustutkinnon tavoitteellinen suoritus aika on kolme vuotta. (Lukiolaki 2013, 20 §, Laki ammatillisesta koulutuksesta 2017, 38 §)

Suoritettu ylioppilas- tai ammatillinen perustutkinto antaa hakukelpoisuuden sekä yliopisto- että ammattikorkeakouluihin. Hakukelpoisuus kulkee asteittain, eli ammatillisen polun valinnut voi jatkaa opiskeluitaan yliopistossa ja toisinpäin. Ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon pääsyvaatimuksena on kolmen vuoden työkokemus aiemman tutkinnon suorittamisen jälkeen haettavissa olevalta alalta. Yliopistoon haettaessa tavallisesti myönnetään opiskeluoikeus sekä kandidaatin että maisterin tutkintoon samalla kertaa. Ammattikorkeakoulun tyypillinen tavoitteellinen suoritus aika on alasta riippuen 3,5–4 vuotta. Yliopistotutkinnon tyypillinen tavoitteellinen suoritus aika on 3 vuotta + 2 vuotta, jolloin suoritetaan ensin kandidaatin ja sitten maisterin tutkinto. (Yliopistolaki 2014, 36 §, Ammattikorkeakoululaki 2015, 28 §)

Korkeakoulut päättävät itse hakukelpoisuudesta, ja opiskelijaksi voidaan valita myös siinä tapauksessa, mikäli ammattikorkeakoulu ja/tai yliopisto toteaa opiskelijalla olevan opintoja varten riittävät tiedot ja valmiudet (Yliopistolaki 2014, 37 §, Ammattikorkeakoululaki 2015, 25 §).

Käytännössä järjestelmä toimii yleisesti niin, että suoritettu tutkinto antaa aina hakukelpoisuuden seuraavalle asteelle, eli tasoja ei voi jättää välistä ja pyrkiä esimerkiksi lukiosta suoraan suorittamaan pelkkää ylempää korkeakoulututkintoa. Mikäli opiskelija on

hankkinut pohjakoulutusta vastaavan osaamisen muuta kautta, hän ei kuulu yleisen hakukelpoisuuden piiriin, vaan hänen täytyy hakea hakukelpoisuutta erikseen. Yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen hakukelpoisuusvaatimukset kuitenkin poikkeavat toisistaan ja tällöin hakemus ja perustelut täytyy kohdistaa aina tietylle korkeakoululle ja tiettyyn kohteeseen.

3 Tradenomin tutkinto ja työllistyminen

Tradenomi on 210 opintopisteen laajuinen liiketalouden alempi ammattikorkeakoulututkinto, joka valmistaa monipuolisiin liike-elämän esimies- ja asiantuntijatehtäviin. Tradenomin tutkinnon tavoitteellinen suoritus aika on 3,5 vuotta. Tutkinto on mahdollista suorittaa myös tavoitteellista suoritus aikaa lyhyemmässä ajassa. (TRAL a)

Tradenomin tutkinnon voi opiskella suomen-, ruotsin ja englanninkielisissä koulutusohjelmissa kolmella eri koulutus alalla. Tutkinnon virallinen englanninkielinen nimike on Bachelor of Business Administration, BBA. (TRAL a)

Suomessa toimii 25 ammattikorkeakoulua (kuva 2), joista tradenomikoulutusta tarjoaa 22 kappaletta; kaikki lukuun ottamatta Diakonia-ammattikorkeakoulua, Humanistista ammattikorkeakoulua sekä Poliisiammattikorkeakoulua (Arene).

1.	Ammattikorkeakoulu Arcada	14.	Laurea-ammattikorkeakoulu
2.	Centria-ammattikorkeakoulu	15.	Metropolia Ammattikorkeakoulu
3.	Diakonia-ammattikorkeakoulu	16.	Oulun ammattikorkeakoulu
4.	Haaga-Helia ammattikorkeakoulu	17.	Poliisiammattikorkeakoulu
5.	Humanistinen ammattikorkeakoulu	18.	Saimaan ammattikorkeakoulu
6.	Hämeen ammattikorkeakoulu	19.	Satakunnan ammattikorkeakoulu
7.	Högskolan på Åland	20.	Savonia-ammattikorkeakoulu
8.	Jyväskylän ammattikorkeakoulu	21.	Seinäjoen ammattikorkeakoulu
9.	Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu	22.	Tampereen ammattikorkeakoulu
10.	Kajaanin ammattikorkeakoulu	23.	Turun ammattikorkeakoulu
11.	Karelia-ammattikorkeakoulu	24.	Vaasan ammattikorkeakoulu
12.	Lahden ammattikorkeakoulu	25.	Yrkeshögskolan Novia
13.	Lapin ammattikorkeakoulu		

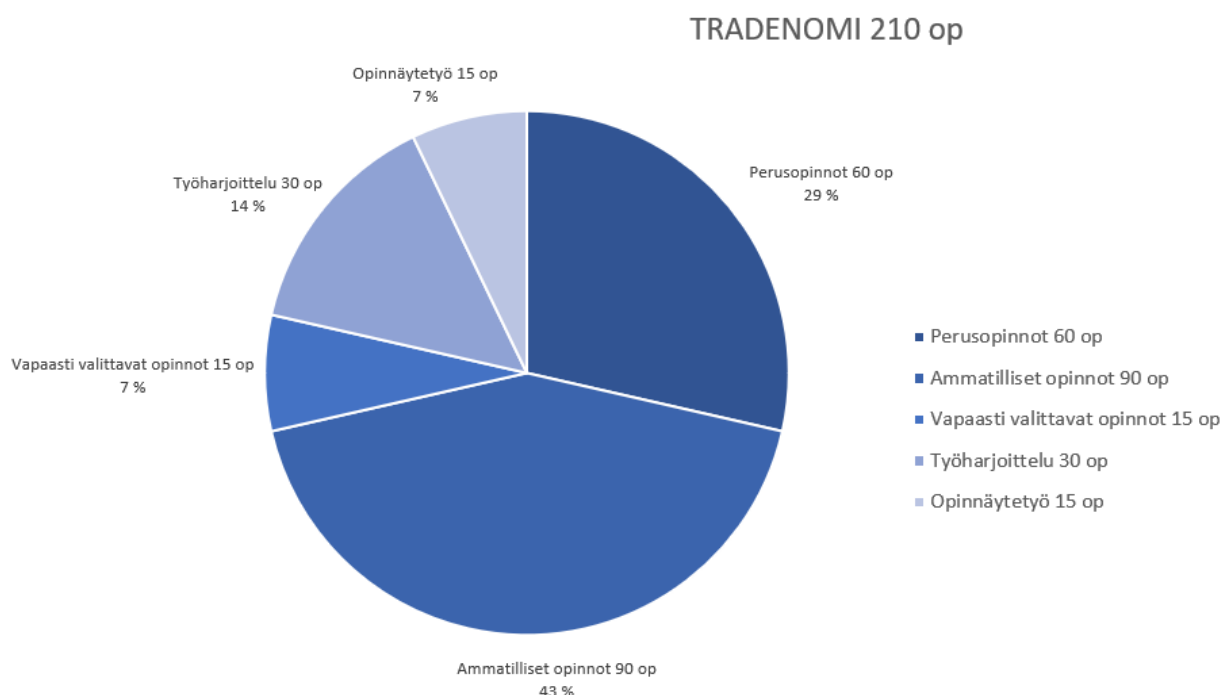
Kuva 2. Suomen tradenomeja kouluttavat ammattikorkeakoulut (Arene).

3.1 Tutkinnon sisältö

Tradenomitutkinto koostuu kuvan (3) mukaisesti tyypillisen ammattikorkeakoulurakenteen mukaisesti perusopinnoista, ammattiopinnoista, vapaasti valittavista opinnoista, työharjoittelusta sekä opinnäytetyöstä (Opintopolku a). Ammattikorkeakoulujen omien internetsivujen mukaan tradenomitutkinnon rakenne on vastaavanlainen kaikissa Suomessa toimivissa ammattikorkeakouluissa.

Perusopintojen avulla opiskelija saa pohjan koulutusalan opinnoille sekä ammatilliseen erikoistumiseen. **Ammatillisiin opintoihin** valitaan sen osa-alueen opintoja, johon opiskelija aikoo erikoistua ja minkä osa-alueen asiantuntijaksi hän aikoo, esimerkiksi markkinointi, henkilöstötyö tai taloushallinto. **Vapaasti valittaviin opintoihin** opiskelija voi valita korkeakoulutasoisia, vapaavalintaisia opintoja joko omasta tai muista oppilaitoksista. Ammattikorkeakoulun ohjaaman **työharjoittelun** tarkoituksena on saada käytännön työkokemusta opiskelualan yrityksessä ja valmistaa työelämään siirtymistä. **Opinnäytetyön** opiskelija tekee opintojen loppuvaiheessa näyttääkseen hankitun korkeakoulutasoisen osaamisen omalla erikoistumisalueellaan. (Opintopolku a)

Ammattikorkeakoulujen samannimisten koulutusten sisällöt voivat poiketa toisistaan, sillä ammattikorkeakoulut suunnittelevat itse koulutusten sisällöt (Opintopolku a).

Kuva 3. Kaavio tradenomitutkinnon rakenteesta (Opintopolku a).

3.1.1 Koulutustarjonta

Ammattikorkeakoulujen internetsivuja tarkasteltaessa ja vertaillaessa käy ilmi, että tradenomihaussa on valittava ammattikorkeakoulusta riippuen suuri määrä erilaisia koulutusohjelmia. Erilaisia osaamisalueita ja opiskelumahdollisuuksia on valittavana esimerkiksi liiketalouden, logistiikan, talousopintojen, markkinoinnin ja yrittäjyyden koulutusohjelmista. Tradenomin tutkinnon voi suorittaa joko päiväopiskeluna, monimuoto-opiskeluna tai täysin verkko-opiskeluna etänä. (Opintopolku d)

Opintopolku on Opetushallituksen ylläpitämä sähköinen portaali. Opintopolku.fi -palvelun kautta voi hakea koulutuksiin, hankkia tietoa koulutuksista, valintaperusteista, eri aloista ja tutkinnoista sekä tutustua opiskelijoiden kokemuksiin opinnoista. (Opintopolku e) Syksyllä 2018 Opintopolku.fi:n koulutustarjonnasta löytyi kuvan (4) mukaiset koulutusohjelmat:

Liiketalous	Yrittäjän koulutusohjelma
Johdon assistenttityö ja kielet	Liiketoiminnan data-analytiikka ja visualisointi
Myyntityö	Mediatuotanto
Tietojenkäsittely	Myynti ja markkinointi
Liiketalous ja logistiikka	Myynti ja visuaalinen markkinointi
Palveluliiketoiminta	Pk-yrittäjyys
Finanssi- ja talousasiantuntijuus	Turvallisuuden ja riskienhallinnan koulutus
Hankinta- ja myyntiosaaminen	Wellness-liiketoiminta
Kansainvälinen kauppa	Yrittäjyyden ja tiimijohtamisen koulutus
Kirjasto- ja tietopalveluala	Myyntiosaaminen

Business Management. Enterprise resource planning
eSports Business
International Business

Kuva 4. Tradenomin tutkinnon koulutusohjelmia (Opintopolku d).

3.1.2 Suuntautumisvaihtoehdot

Opintojen kuluessa, yleensä perusopintojen suorittamisen jälkeen tradenomiopiskelija voi valita, mihin haluaa erikoistua ja mitä osaamista syventää. Suuntautumisvaihtoehdot vaihtelevat ammattikorkeakoulusta ja koulutusohjelmasta riippuen. Tietojenkäsittelyn koulutusohjelmassa mahdollisia suuntautumisvaihtoehtoja ovat mm. digitaaliset palvelut, ohjelmistotuotanto, ICT-infrastruktuurit, ICT- ja liiketoiminta sekä web-ohjelmointi. (Haaga-Helia) Liiketalouden tradenomin suuntautumisvaihtoehtoja voivat olla esimerkiksi henkilöstöjohtaminen, oikeudellinen osaaminen, taloushallinto ja rahoitus, yrittäjyys ja innovaatiotoiminta sekä projektijohtaminen (Laurea-ammattikorkeakoulu a).

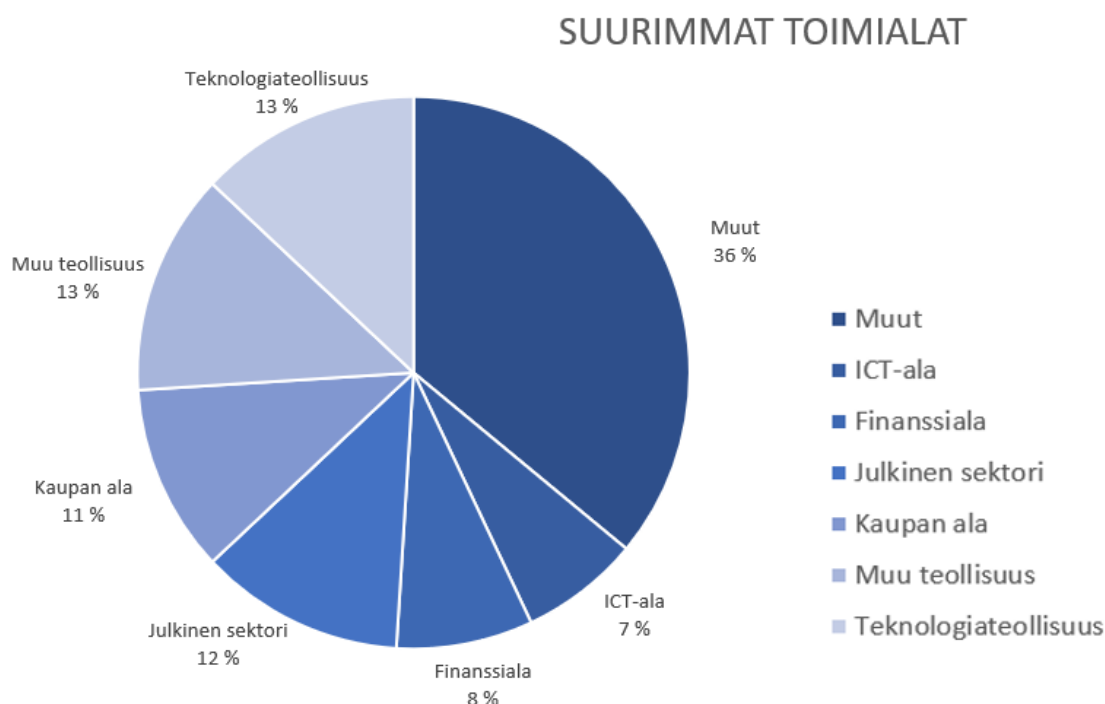
3.2 Tradenomit työmarkkinoilla

Tradenomi on monipuolinen liiketalouden asiantuntija, jolla on laaja-alainen osaaminen liiketoimintaosaamisessa. Suurin osa tradenomeista päätyy työskentelemään yksityiselle sektorille moninaisiin asiantuntijatehtäviin. (TRAL b) Tradenomien kanssa osittain samoista työtehtävistä kilpailevat myös merkonomit, kauppatieteiden kandidaatit ja kauppatieteiden maisterit.

Tradenomin tutkinnolla pyritään työllistymään esimies- ja asiantuntijatehtäviin tai yrittäjäksi. Tradenomeille löytyy työpaikkoja eri toimialojen yrityksissä, töitä tarjoavat mm. tukku- ja vähittäiskaupan yritykset, kunnat, valtiot, pankit ja vakuutusyhtiöt, teknologiateollisuus, järjestöt, seurakunnat, säätiöt ja tietotekniikan palvelualat. Mahdollisia tehtävämukkeita voivat olla esimerkiksi. yrittäjä, palvelupäällikkö, tuoteassistentti, logistiikkapäällikkö, myyntisihteeri, ostojohtaja, asiakaspalvelupäällikkö, kehityspäällikkö, palveluasiantuntija, HR-assistentti, hallintojohtaja, tilintarkastaja, kirjanpitäjä, konsultti tai alue- myyntipäällikkö. (Ammattinetti)

2000-luvulla tradenomien työttömyysprosentti on ollut kaikkiaan 5–7 prosenttia. Osa tradenomeista ei ole päässyt koulutustaan vastaaviin töihin, vaan he ovat työllistyneet muille aloille tai työtehtäviin. Mikäli lukuun laskisi myös ne tradenomit, jotka eivät tee koulutustaan vastaavaa työtä, työttömyysprosentti nousisi noin 20–40 prosenttiin. (Ammattinetti) Vuoden 2018 puolivälissä tradenomeja oli työttömänä 3482 ja määrä oli vähentynyt 15,5 prosenttia vuoden aikana (TRAL c).

Tradenomien sijoittuminen jakautuu eri toimialoille kuvan (5) mukaisesti. Suurimpia nimettyjä toimialoja ovat teollisuuden alat, julkinen sektori ja kaupan ala.

Kuva 5. Tradenomien sijoittuminen eri toimialoille (TRAL c).

4 Jatkokouluttautuminen

4.1 Jatkokouluttautumisen syyt ja hyödyt

Kristiina Ojala on tutkinut vuonna 2017 väitöskirjassaan *Ylemmät ammattikorkeakoulututkinnot työmarkkinoilla ja korkeakoulujärjestelmässä* mm. syitä ja hyötyjä jatkokouluttautumiselle erityisesti ylempää ammattikorkeakoulututkintoa tarkastellen. Tutkimuksen mukaan ensisijaisia syitä jatkokouluttautumiseen olivat ammatillisen osaamisen laajentaminen sekä itsensä kehittäminen, muita päätökseen vaikuttavia syitä olivat mm. työmarkkina-aseman parantaminen, työuralla eteneminen, lisäosaamisen hankkiminen työhön ja kilpailukyvyyn vahvistaminen. Joissain tapauksissa ylempi korkeakoulututkinto on ollut virkaan tai työtehtävään edellytetty pätevyysvaatimus. Palkkatason parantumisen

odotus mainittiin myös yhtenä koulutukseen hakeutumisen syynä. (Ojala 2017, 77.) Tutkimuksessa esiin nousseet ylemmän korkeakoulututkinnon syyt ja hyödyt pätevät yleisesti ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon lisäksi myös maisterintutkintoon.

4.2 Jatkokoulutusvaihtoehdot

Yleisimpiä jatkokoulutusvaihtoehtoja tradenomeille ovat yliopiston maisterin tutkintoon tai tradenomin ylempään ammattikorkeakoulututkintoon johtavat koulutukset. Tyypillinen koulutuspolku vie valmistuneen tradenomin opiskelemaan joko kaupallista maisterintutkintoa yliopistoon tai ylempää amk-tutkintoa ammattikorkeakouluun. Ammattikorkeakoulusta liiketalouden ylemmän amk-tutkinnon suorittanut saa käyttää tutkintonimikettä tradenomi (YAMK) ja kauppatieteellisestä tiedekorkeakoulusta valmistuu kauppatieteiden maisteriksi, josta lyhenne KTM muodostuu.

Muita kouluttautumismahdollisuuksia ovat työnantajan kustantamat koulutukset, erilaiset kurssit sekä ulkomailla opiskelu (TRAL d). Tässä opinnäytetyössä keskitytään tutkintoon johtaviin koulutuksiin, joista esitellään ne tradenomi (YAMK)- ja KTM -tutkinnot, jotka on mahdollista opiskella Suomessa.

4.3 Ylempi korkeakoulututkinto

Ylempi korkeakoulututkinto käsittää nykyään ammattikorkeakoulussa suoritettavan ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon sekä yliopistossa suoritettavat eri alojen maisterin, diplomi-insinöörin, arkkitehdin, proviisorin, lisensiaatin tutkinnot (Asetus korkeakoulututkintojen järjestelmästä). Ylemmän korkeakoulututkinnon voi suorittaa lähes alalta kuin alalta. Tutkintorakenne on kaksiportainen niin yliopistoissa kuin ammattikorkeakouluissakin (Opintopolku c).

Ylemmän korkeakoulututkinnon kokonaislaajuus on tavallisesti 300 opintopistettä, joka ammattikorkeakoulututkinnossa jakautuu 210+90 ja yliopistotutkinnossa 180+120, sisältäen alemman ja ylemmän tutkinnon opintopisteet (Opintopolku c).

4.3.1 Ylempi ammattikorkeakoulututkinto

Ammattikorkeakoululaissa mainitaan ammattikorkeakouluista seuraavaa:

”Ammattikorkeakoulun tehtävänä on antaa työelämän ja sen kehittämisen vaatimuksiin sekä tutkimukseen, taiteellisiin ja sivistyksellisiin lähtökohtiin perustuvaa korkeakouluopetusta ammatillisiin asiantuntijatehtäviin ja tukea opiskelijan ammatillista kasvua.” (Ammattikorkeakoululaki 2015, 4 §).

Ylempää ammattikorkeakoulututkintoa voi hakea suorittamaan kolmen vuoden työkokemuksen jälkeen. Työkokemus täytyy olla hankittu ammattikorkeakoulututkinnon suorittamisen jälkeen kyseiseltä alalta. Ylempi amk-tutkinto koostuu koulutusalaakohtaisista syventävistä opinnoista, vapaasti valittavista opinnoista ja opinnäytetyöstä. Opintojen suoritusaika on keskimäärin kaksi vuotta ja laajuus 60–90 opintopistettä. Koulutus järjestetään usein työelämälähtöisesti monimuoto-opiskeluna ja suoritetaan töiden lomassa. (Opintopolku b)

Ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon suorittanut saa saman kelpoisuuden julkisiin virkoihin kuin yliopistossa ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneet (Opintopolku b).

4.3.2 Maisterin tutkinto

Yliopistolaissa mainitaan yliopistojen tehtävistä seuraavaa:

”Yliopistojen tehtävänä on edistää vapaata tutkimusta sekä tieteellistä ja taiteellista sivistystä, antaa tutkimukseen perustuvaa ylintä opetusta sekä kasvattaa opiskelijoita palvelemaan isänmaata ja ihmiskuntaa.” (Yliopistolaki 2014, 2 §)

Yliopisto-opinnot koostuvat pääaine- ja sivuaineopinnoista, kieli- ja viestintäopinnoista, harjoittelusta sekä opinnäytetyöstä. Ylemmässä korkeakoulututkinrossa syvennetään pääaineen opintoja ja tutkinnon lopuksi kirjoitetaan pro gradu -tutkielma. Yliopistotutkinnon kokonaislaajuus on tavallisesti 300 opintopistettä, josta maisterin tutkinnon osuus on 120 opintopistettä ja tavoitteellinen suoritusaika noin kaksi vuotta. (Opintopolku c)

Tavallisesti yliopistoon pyritään suorittamaan sekä alempaa että ylemmää korkeakoulututkintoa, eli kandidaatin tutkinnon suorituksen jälkeen opiskelija voi jatkaa opintoja samassa yliopistossa ja aloittaa maisterin opinnot ilman erillistä hakua. Ammattikorkeakoulututkinnon suorittanut hakee erikseen suorittamaan ylemmää korkeakoulututkintoa. (Opintopolku c)

4.4 YAMK vai maisterin tutkinto?

Kristiina Ojala tutki väitöskirjassaan YAMK-tutkintojen suhdetta maisterin tutkintoihin; tutkimuksessa mitattiin mm. tutkintojen merkitystä ja kilpailukykyä keskenään. Tutkimuksessa todettiin, että ylempi ammattikorkeakoulututkinto on selkeästi vähemmän arvostettu suhteessa yliopistossa suoritettuun maisterin tutkintoon. Tutkimustulokset perustuvat tutkinnon suorittaneiden opiskelijoiden sekä työnantajien näkemyksiin. (Ojala 2017, 133).

Ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon vähäinen arvostettavuus selittyy osittain myös huonolla tunnettuudella. Sekä tutkinnosta valmistuneet että työnantajat kokivat, että YAMK-tutkinto oli melko heikosti tunnettu työnantajien keskuudessa. Maisterin tutkintoa pidettiin hyvin tunnettuna ja arvostettuna koulutuksena. (Ojala 2017, 133) Akateemisilla maisterin tutkinnoilla on jo vakiintunut, arvostettu asema työmarkkinoilla ja uudemmat YAMK-tutkinnot pyrkivät kilpailemaan ja saamaan sijaa maisterin tutkinnon rinnalla. Osa työnantajista ei ole jopa tunnistanut YAMK-tutkintoa ylemmäksi korkeakoulututkinnoksi. (Ojala 2017, 145.) Maisterin tutkintonimikkeellä on vahva status, joka luo mielikuvaa tutkinnon tasosta. YAMK-tutkinnon suorittaneet kokivat, että työnantajien on vaikea erottaa ammattikorkeakoulun alemman ja ylemmän asteen suorittaneita samankaltaisten tutkintonimikkeiden vuoksi (tradenomi – tradenomi YAMK) (Ojala 2017, 146.)

Ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneet kokivat, että tutkinnon suorittamisen tuoma osaaminen on isommassa arvossa kuin sen tuoma kilpailukyky työmarkkinoilla (Ojala 2017, 137). Ylemmän amk-tutkinnon suorittaneilla on usein vahvempi työkokemus alla ja työnantajat kuitenkin painottavat rekrytoinnissa työkokemuksen merkitystä. Tutkimukseen osallistuneista työnantajista lähes puolet olivat sitä mieltä, että työkokemus on tutkinnon sijasta rekrytoinnissa ratkaiseva tekijä. (Ojala 2017, 141.) Työnantajien näkemyksenä YAMK-tutkintojen käytäntö- ja työelämäkeskeisyys koettiin lisäarvona tutkinnolle verrattuna maisterin tutkintoon. Lisäarvona pidettiin myös tutkinnon

myötä saatavaa erityisosaamista, tiedon syventämistä näkökulmien laajentamista ja kehittämisaamien parantamista. Osa työnantajista nähnyt mitään eroa YAMK-tutkinnon ja maisterin tutkinnon välillä. (Ojala 2017, 155.)

Voidaan siis päätellä, että ylempi ammattikorkeakoulututkinto sopii joustavuutensa vuoksi hyvin jo työelämässä olevalle, joka haluaa suorittaa ylemmän korkeakoulututkinnon työskennellen samalla täysipäiväisesti. Kauppatieteiden maisterin tutkinto vaatii usein täysipäiväistä opiskelua ja tämän vuoksi täysipäiväinen työssäkäynti samaan aikaan on haasteellista. Erilaisia jatko-opintovaihtoehtoja harkitessaan opiskelijan tulisi perehtyä eri tutkintojen ja koulutusohjelmien sisältöön ja peilata niitä omaan kiinnostukseensa ja pohtia mahdollista urakehitystään sekä sitä, mitä opinnoilta hakee ja millä toimintatavoilla haluaa opiskella. Molemmat tutkinnot kouluttavat korkeatasoisia osaajia työelämän tarpeisiin. Kenties joskus ylemmän ammattikorkeakoulunkin tunnettuus ja sitä kautta ehkä arvostettavuus saadaan nostettua maisterin tutkinnon tasolle.

5 Tradenomi (YAMK)

Tradenomi (YAMK) on 90 opintopisteen laajuinen liiketalouden ylempi ammattikorkeakoulututkinto, jonka tarkoituksena on syventää omaa ammatillista osaamista tradenomin ammattikorkeakoulututkinnon ja sen jälkeen hankitun, vähintään kolmen vuoden työkokemuksen jälkeen. YAMK-tutkinto antaa valmiudet työelämän kehittämis- ja asiantuntijatehtäviin. (Turku AMK a) Ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon suorittanut saa saman kelpoisuuden julkisiin virkoihin kuin yliopistossa ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneet (Opintopolku b).

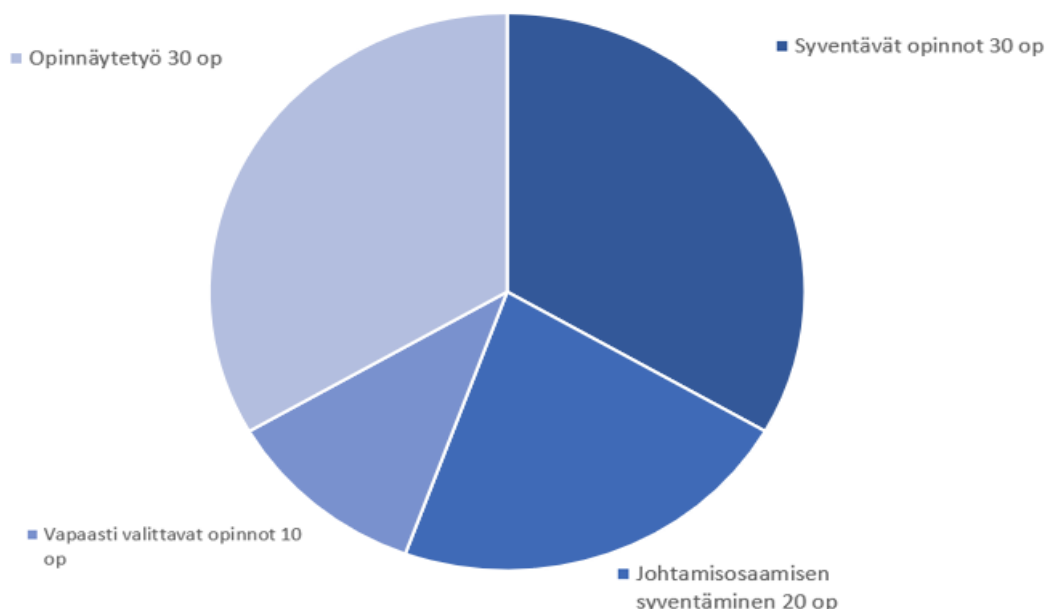
Tradenomi (YAMK) -tutkinnon laajuus on 90 opintopistettä ja tavoitteellinen suoritus aika noin kaksi vuotta. Tutkinto on mahdollista suorittaa henkilökohtaisen suunnitelman mukaan myös tavoitteellista suoritus aikaa lyhyemmässä tai pidemmässä ajassa, keskimääräinen tutkinnon suoritus aika on 1–3 vuotta. Tutkinto on tarkoitettu suoritettavaksi töiden ohessa, lähiopetusta järjestetään tavallisesti iltaisin, viikonloppuisin tai sovittuina arkipäivinä. Lähiopetuspäiviä on vähemmän kuin päiväopetuksessa, yleensä muutamia kuu kaudessa. Opiskelu on vahvasti verkko-opintopainotteista. (Laurea AMK b) Ammattikorkeakoulujen omien internetsivujen mukaan Tradenomi (YAMK) -tutkinnon rakenne ja opetus aikataulut ovat vastaavanlaisia kaikissa Suomessa toimivissa ammattikorkeakouluissa.

Suomessa toimii 22 ammattikorkeakoulua, joissa voi suorittaa tradenomi (YAMK) -tutkinnon suomenkielisessä koulutusohjelmassa. Ylempää tradenomin ammattikorkeakoulututkintoa tarjoaa kaikki ne ammattikorkeakoulut, jotka kouluttavat myös tradenomeja. Tutkinto on mahdollista suorittaa myös englanninkielisessä koulutusohjelmassa 17 ammattikorkeakoulussa. Tradenomi (YAMK) tutkinnon virallinen englanninkielinen nimike on Master of Business Administration, MBA (TRAL a). Tradenomi (YAMK) -tutkintoa ei ole mahdollista suorittaa ruotsinkielisenä Suomessa toimivissa ammattikorkeakouluissa.

5.1 Tutkinnon sisältö

Tradenomi (YAMK) -tutkinto koostuu syventävistä opinnoista, vapaasti valittavista opinnoista sekä opinnäytetyöstä. Tutkinnon rakenne voi vaihdella, esimerkiksi Metropoliasa opiskeltavan *Liiketoiminnan kehittäminen* -koulutusohjelman tutkinto rakentuu kuvan (6) mukaisesti yhteisistä syventävistä opinnoista 30 op, johtamisosaamisen syventämisestä 20 op, vapaasti valittavista opinnoista 10 op sekä opinnäytetyöstä 30 op (Metropolia AMK 2018). Turun ammattikorkeakoulun tarjoaman liiketoiminnan kehittämisen koulutusohjelma rakentuu taas johtamis-, tutkimus- ja kehittämismenetelmäopinnoista 30 op, vapaasti valittavista opinnoista 30 op sekä opinnäytetyöstä 30 op (Turku AMK b).

Metropolia Ammattikorkeakoulu, liiketoiminnan kehittäminen

Kuva 6. Esimerkki tradenomi (YAMK) -tutkinnon rakenteesta (Metropolia AMK).

5.2 Ammattikorkeakoulut Suomessa

Suomessa toimii 22 ammattikorkeakoulua, joissa voi suorittaa tradenomi (YAMK) -tutkinnon.

▪ Ammattikorkeakoulu Arcada	▪ Metropolia Ammattikorkeakoulu
▪ Centria-ammattikorkeakoulu	▪ Oulun ammattikorkeakoulu
▪ Haaga-Helia ammattikorkeakoulu	▪ Saimaan ammattikorkeakoulu
▪ Hämeen ammattikorkeakoulu	▪ Satakunnan ammattikorkeakoulu
▪ Jyväskylän ammattikorkeakoulu	▪ Savonia-ammattikorkeakoulu
▪ Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu	▪ Seinäjoen ammattikorkeakoulu
▪ Karelia-ammattikorkeakoulu	▪ Tampereen ammattikorkeakoulu
▪ Lahden ammattikorkeakoulu	▪ Turun ammattikorkeakoulu
▪ Lapin ammattikorkeakoulu	▪ Vaasan ammattikorkeakoulu
▪ Laurea-ammattikorkeakoulu	▪ Yrkeshögskolan Novia

5.3 Koulutustarjonta

Suomessa toimivista ammattikorkeakouluista eniten erilaisia suomenkielellä järjestettäviä koulutusvaihtoehtoja tarjoaa kuvan 7 ja 8 mukaisesti Metropolia Ammattikorkeakoulu, Tampereen Ammattikorkeakoulu sekä Laurea-ammattikorkeakoulu. Englanninkielisistä ohjelmista eniten tarjontaa löytyy Haaga-Heliasta ja Turun AMK:sta (kuva 9).

5.3.1 Suomenkieliset koulutukset

Suomenkielisiä, tradenomi (YAMK) -tutkintoon johtavia koulutuksia on tämän opinnäytteen kirjoitusvaiheessa (10/2018) yhteensä 35 kappaletta (kuvat 7 ja 8). Eri ammattikorkeakoulujen samannimisissä koulutuksissa voi olla eroja, sillä koulut suunnittelevat itse koulutustensa sisällöt.

CENTRIA-AMMATTIKORKEAKOULU	Liiketoimintaosaaminen
HAAGA-HELIA AMMATTIKORKEAKOULU	Liiketoiminnan kehittämisen koulutus
	Tietojärjestelmäosaamisen koulutusohjelma
HÄMEEN AMMATTIKORKEAKOULU	Liiketoiminnan kehittäminen
JYVÄSKYLÄN AMMATTIKORKEAKOULU	Organisaation ja talouden johtaminen
KAAKKOIS-SUOMEN AMMATTIKORKEAKOULU	Tulevaisuuden liiketoiminnan johtaminen
KAJAANIN AMMATTIKORKEAKOULU	Yrittäjyyden ja liiketoimintaosaamisen koulutus
KARELIA-AMMATTIKORKEAKOULU	Johtaminen ja liiketoimintaosaaminen
LAHDEN AMMATTIKORKEAKOULU	Digitaaliset ratkaisut
	Uudistava johtaminen
LAPIN AMMATTIKORKEAKOULU	Liiketoimintaosaamisen johtaminen
	Digiajan palvelujohtaminen
LAUREA-AMMATTIKORKEAKOULU	Oikeudellinen erityisosaaminen ja oikeusmuotoilu
	Päätöksenteon ilmiöt johtamisessa, kehittämisessä ja asiakastyössä
	Tulevaisuuden innovatiiviset digitaaliset ratkaisut
	Tulevaisuuden johtaminen ja asiakaslähtöinen palveluliiketoiminta
	Turvallisuusjohtaminen
	Yrityksen kasvuun johtaminen

Kuva 7. Suomenkieliset tradenomi (YAMK) -koulutusohjelmat v. 2018 1/2.

METROPOLIA AMMATTIKORKEAKOULU	<p>Hankintatoimi tradenomeille</p> <p>Sosiaali- ja terveysalan palvelujen ja liiketoiminnan johtaminen tradenomeille</p> <p>Liiketoiminnan kehittäminen</p> <p>Liiketoimintaosaamisen kehittäminen finanssialan toimijoille</p>
OULUN AMMATTIKORKEAKOULU	Yrittäjyys ja liiketoimintaosaaminen
SAIMAAN AMMATTIKORKEAKOULU	Liiketalouden koulutus
SATAKUNNAN AMMATTIKORKEAKOULU	Johtaminen ja palveluliiketoiminta
SAVONIA-AMMATTIKORKEAKOULU	Liiketoiminnan kehittäminen
SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU	Liiketoimintaosaaminen
TAMPEREEN AMMATTIKORKEAKOULU	<p>Hyvinvointiteknologian koulutus</p> <p>Kansainvälisen myynnin ja myynnin johtamisen koulutus</p> <p>Tietojärjestelmäosaamisen koulutus</p> <p>Yrittäjyyden koulutus</p>
TURUN AMMATTIKORKEAKOULU	<p>Liiketoiminnan kehittäminen</p> <p>Projektijohtaminen</p> <p>Tutkimusryhmäopinnot</p>
VAASAN AMMATTIKORKEAKOULU	Liiketoimintaosaaminen

Kuva 8. Suomenkieliset tradenomi (YAMK) -koulutusohjelmat v. 2018 2/2.

5.3.2 Englanninkieliset koulutukset

Englanninkielisiä, Master of Business Administration (MBA) -tutkintoon johtavia koulutuksia on opinnäytteen kirjoitusvaiheessa (10/2018) yhteensä 24 kappaletta (kuva 9). Eri ammattikorkeakoulujen samannimisissä koulutuksissa voi olla eroja, sillä koulut suunnittelevat itse koulutustensa sisällöt.

AMMATTIKORKEAKOULU ARCADA	International Business Management
HAAGA-HELIA AMMATTIKORKEAKOULU	Communication Management
	International Business Management
	Information Systems Management
HÄMEEN AMMATTIKORKEAKOULU	Business Management and Entrepreneurship
JYVÄSKYLÄN AMMATTIKORKEAKOULU	International Business Management
	Sport Business Management
KAAKKOIS-SUOMEN AMMATTIKORKEAKOULU	International Business Management
KAJAANIN AMMATTIKORKEAKOULU	International Business Management
LAHDEN AMMATTIKORKEAKOULU	International Business Development
LAPIN AMMATTIKORKEAKOULU	International Business Management
LAUREA-AMMATTIKORKEAKOULU	Service Innovation and Design
METROPOLIA AMMATTIKORKEAKOULU	Business Informatics
	Health Business Management
SAIMAAN AMMATTIKORKEAKOULU	International Business Management
SATAKUNNAN AMMATTIKORKEAKOULU	Business Management and Entrepreneurship
SAVONIA-AMMATTIKORKEAKOULU	Digital Health
SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU	International Business Management
TAMPEREEN AMMATTIKORKEAKOULU	Educational Leadership
	International Business Management
TURUN AMMATTIKORKEAKOULU	Business Management
	Leadership and Service Design
	Professional Sales Management
YRKESHÖGSKOLAN NOVIA	Leadership and Service Design

Kuva 9. Englanninkieliset Master of Business Administration (MBA) -koulutusohjelmat v. 2018.

6 Kauppatieteiden maisteri (KTM)

Kauppatieteiden maisterin tutkinto (KTM) on 120 opintopisteen laajuinen ylempi korkeakoulututkinto, jonka tarkoituksena on syventää aiemmin hankittua osaamista. Kauppatieteiden koulutusohjelmat valmistavat monipuolisiin liike-elämän tehtäviin. Kauppatieteiden maisterin tutkinnon suorittanut on oikeutettu käyttämään ekonomin arvonimeä. (LUT)

Kauppatieteiden maisterin tutkinnon laajuus on 120 opintopistettä ja tavoitteellinen suoritusaika noin kaksi vuotta päätoimista opiskelua. Tavoitteena on, että tutkinnon suorittaneella opiskelijalla on maisteriohjelman erikoistumisalueen sekä valittujen sivuaineiden erinomainen ja syvälinen tuntemus, tarvittavat tiedot ja taidot toimia vaativissa esimiestai asiantuntijatehtävissä tai yrittäjänä, edellytykset jatko-opinnoille kansainvälisissä tohtoriohjelmassa, erinomaiset viestintä- ja tiimityöskentelytaidot. Suoritettu kauppatieteiden maisterin tutkinto antaa erinomaisen perustan tieteellisille jatko-opinnoille kauppatieteiden tohtoriksi (KTT). (Aalto-yliopisto)

Kauppatieteiden maisteriksi voi opiskella Suomessa kymmenessä eri yliopistossa, kolmella sivukampuksella ja kolmella eri kielellä. Tutkinnon voi suorittaa englannin kielellä kaikissa yliopistoissa, ruotsin kielellä kahdessa ja suomen kielellä kahdeksassa yliopistossa. Kauppatieteiden maisterin virallinen englanninkielinen nimike on Master of Science in Economics and Business Administration. (Kauppatieteet)

6.1 Tutkinnon sisältö

Kauppatieteiden maisterin tutkinto 120 op koostuu pääsääntöisesti ohjelman pääaineopinnoista, sivuaineopinnoista, kieli- ja viestintäopinnoista ja vapaavalintaisista opinnoista. Ennen valmistumista opiskelija tekee 30 opintopisteen laajuisen pro gradu -tutkielman. Pro gradu on yleensä osa syventäviä opintoja ja tutkielman tarkoituksena on toimia opinnäytteenä ja syventyä tutkimuksen avulla johonkin itseä kiinnostavaan aiheeseen. (Turun kauppakorkeakoulu) KTM-tutkinnon rakenne ja sisältö vaihtelee yliopistotaitain ja koulutusohjelmittain. Kieli- ja viestintäopinnojen minimilaaajuus ja pro gradu -tutkielman laajuus ovat kuitenkin yhteneväiset kaikissa kauppatieteellisten tiedekorkeakoulujen maisteriohjelmissa.

6.2 Kauppatieteelliset tiedekorkeakoulut Suomessa

Suomessa toimii kahdeksan suomenkielistä ja kaksi ruotsinkielistä yliopistoa, joissa voi suorittaa kauppatieteiden maisterin tutkinnon:

- Aalto-yliopisto
- Itä-Suomen yliopisto
- Jyväskylän yliopisto
- Lappeenrannan teknillinen yliopisto
- Oulun yliopisto
- Tampereen johtamiskorkeakoulu
- Turun yliopisto
- Vaasan yliopisto
- Åbo Akademi (*ruotsinkielinen*)
- Hanken Svenska Handelshögskolan (*ruotsinkielinen*)

6.3 Koulutustarjonta

Kymmenestä kauppatieteellisestä tiedekorkeakoulusta kahdeksassa on mahdollista suorittaa maisterin tutkinto suomeksi ja englanniksi, kahdessa ruotsiksi ja englanniksi, kaikissa kymmenessä on mahdollista suorittaa tutkinto täysin englannin kielellä. Laajimmat valikoimat suomen kielellä järjestettäviä koulutusohjelmia löytyi vuonna 2018 Vaasan yliopistosta (9 kpl) ja Tampereen johtamiskorkeakoulusta (8 kpl). Englanninkielisistä vaihtoehtoista Aalto-yliopistolla oli eniten vaihtoehtoja, yhteensä 9 kpl. Ruotsinkielistä maisterin tutkintoa tarjosivat Åbo Akademi ja Hanken, neljällä ja kahdeksalla eri liiketalouden alan koulutusohjelmalla.

6.3.1 Suomenkieliset koulutukset

AALTO YLIOPISTO	Yritysjuridiikka
ITÄ-SUOMEN YLIOPISTO	Laskentatoimi ja yritysjuridiikka Palvelujohtaminen Laskentatoimi ja rahoitus Tilintarkastuksen maisteriohjelma
JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO	Taloustiede Yrityksen taloustieteet, johtaminen Yrityksen taloustieteet, laskentatoimi Yrityksen taloustieteet, markkinointi Yrityksen taloustieteet, viestinnän johtaminen
LAPPEENRANNAN TEKNILLINEN YLIOPISTO	Laskentatoimi Tietojohtaminen ja johtajuus
OULUN YLIOPISTO	Laskentatoimi
TAMPEREEN JOHTAMISKORKEAKOULU	Markkinoinnin os. Taloustieteen os. Vakuutuksen ja riskienhallinnan os. Yrityksen johtamisen os. Yrityksen laskentatoimen os. Yritysjuridiikan ja vero-oikeuden os. Tilintarkastuksen ja arvioinnin maisteriohjelma Vastuullisen liiketoiminnan maisteriohjelma
TURUN YLIOPISTO	Asiantuntijaorganisaatioiden liiketoimintaosaamisen maisteriohjelma
VAASAN YLIOPISTO	Henkilöstöjohtaminen Kasvuyrityksen johtaminen Laskentatoimi ja tilintarkastus Markkinoinnin johtaminen Talousoikeus Taloustiede Tekninen viestintä Tietojärjestelmätiede Liiketoiminnan kehittäminen

Kuva 10. Suomenkielisten koulutusohjelmien tarjonta v. 2018.

6.3.2 Englanninkieliset koulutukset

Englanninkielisiä maisteritason koulutusohjelmia tarjosivat kaikki kauppatieteiden maistereita kouluttavat yliopistot. Maisteritason opintoja suoritetaan usein kokonaan englannin kielellä, mutta myös suomenkielisissä koulutusohjelmissa on joko valinnaisena tai pakollisena osana englanniksi järjestettyjä opintoja. Englannin- ja suomenkielisten koulutusohjelmien vertailussa käy ilmi, että monessa yliopistossa englanninkielisiä koulutusohjelmia on lähes yhtä paljon tai enemmän kuin suomenkielisiä vaihtoehtoja. Kauppatieteiden maisterilta odotetaan kansainvälisen tason osaamista, ja siksi opintoja on luontevaa suorittaa englannin kielellä.

Vuonna 2018 haussa olivat seuraavat englanninkieliset koulutusohjelmat:

TURUN YLIOPISTO	Futures Studies Global Innovation Management Management of Information Technology Global Information Technology Management
VAASAN YLIOPISTO	Finance International Business Industrial management Strategic Business Development
ÅBO AKADEMI	Finance Global Innovation Management International Business Governance of Digitalization
HANKEN SVENSKA HANDELSHÖGSKOLAN	Business and Management Financial Analysis and Business Development Economics Intellectual Property Law General Management

Kuva 11. Englanninkielisten koulutusohjelmien tarjonta v. 2018. 1/2.

AALTO YLIOPISTO	Accounting Creative Sustainability Economics Entrepreneurship and Innovation Management Finance Global Management International Design Business Management Management and International Business Marketing
ITÄ-SUOMEN YLIOPISTO	Innovation Management International Business and Sales Management Tourism Marketing and Management
JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO	Banking and International Finance Corporate Environmental Management Digital Marketing and Corporate Communication International Business and Entrepreneurship
LAPPEENRANNAN TEKNILLINEN YLIOPISTO	Business Analytics International Business and Entrepreneurship International Marketing Management Strategic Finance and Analytics Supply Management
OULUN YLIOPISTO	Financial and Management Accounting Marketing International Business Management Finance
TAMPEREEN JOHTAMISKORKEAKOULU	Leadership for Change

Kuva 12. Englanninkielisten koulutusohjelmien tarjonta v. 2018. 2/2.

6.3.3 Ruotsinkieliset koulutukset

Ruotsinkielisiä liiketalouden alan maisteritason koulutusohjelmia tarjosivat Åbo Akademi sekä Hanken. Vuonna 2018 haussa olivat seuraavat koulutusohjelmat:

ÅBO AKADEMI	Informationsystem Internationell marknadsföring Organisation och ledning Redovisning
HANKEN SVENSKA HANDELSHÖGSKOLAN	Entreprenörskap och företagsledning Finansiell ekonomi Företagsledning och organisation Handelsrätt Logistik och samhällsansvar Marknadsföring Nationalekonomi Redovisning

Kuva 13. Ruotsinkielisten koulutusohjelmien tarjonta v. 2018.

7 Kyselytutkimus

7.1 Tutkimusongelma ja tutkimuksen tavoitteet

Yliopistoille lähetetyn kyselyn päätavoitteena oli selvittää tradenomin koulutuspolkua ammattikorkeakoulusta yliopistoon. Kyselyllä haettiin sellaista tietoa, mitä ei saatu suoraan oppilaitosten internetsivuilta. Yliopistojen käytännöt eroavat jonkin verran toisistaan ja kyselyllä pyrittiin saamaan jokaisesta yliopistosta tietoon juuri heidän käyttämänsä toimintamallit tietyissä tilanteissa.

7.2 Toteutus

Opinnäytetyön kyselytutkimus toteutettiin kvalitatiivisin eli laadullisin menetelmin. Kyselylomakkeen avulla haettiin tietoa kunkin yliopiston käyttämistä toimintamalleista tietyissä tilanteissa, mistä johtuen kvalitatiivinen tutkimusmenetelmä oli sopivin valinta tähän tutkimukseen. Tutkimus toteutettiin kyselytutkimuksena Metropolian e-lomakkeen avulla.

Kyselylomakkeen rakenteesta pyrittiin tekemään tarpeeksi selkeä ja johdonmukainen, jotta siihen olisi helppo vastata ja näin parannettaisiin myös saatujen vastausten lukumäärää. Kyselylomakkeen alussa oli yksinkertaisempia kysymyksiä ja lopussa enemmän pohdintaa ja vapaata tekstiä vaativia kysymyksiä. Kyselylomakkeen kysymystyypit olivat radionappeja ja avoimia tekstikenttiä sekä alasvetovalikko korkeakouluvalintaa varten. Radionappikysymyksessä vastaaja pystyy valitsemaan vain yhden mahdollisen vastausvaihtoehdon, esimerkiksi kyllä tai ei. Jokaisen kysymyksen ohkeen jätettiin myös avoin kenttä, mikäli vastaaja halusi jättää kysymykseen liittyen jotain tietoa, mitä ei oltu osattu kysyä tai mille ei oltu jätetty vastausvaihtoehtoa.

Kyselylomakkeen toimivuutta testattiin ennen lähetystä vastaanottajille. Kysely ja saatekirje lähetettiin sähköpostitse yliopistojen hakijapalveluihin maanantaina 18.6.2018. Vastausaikaa annettiin yksi viikko, eli 24.6.2018 asti. Tarkoituksena oli saada vastauksia jo ennen kuin yliopistojen henkilökunta jää kesälomille. Kyselyn lähettämisen jälkeen kahdelta vastaanottajalta tuli palautetta, että annettu vastausaika on haasteellinen käynnissä olevien opiskelijavalintakiireiden vuoksi. Vastausaikaa pidennettiin palautteen perusteella. Ensimmäisellä kierroksella vastausajan puitteissa kyselyyn vastasi kaksi yliopistoa.

Pidennetyn vastausajan loppuvaiheessa lähetettiin muistutusviesti niille yliopistoille, jotka eivät olleet vastanneet kyselyyn. Muistutusviestin jälkeen vastauksia saapui kolme lisää. Tässä vaiheessa kyselyyn oli vastannut viisi yliopistoa kymmenestä. Tämän jälkeen kyselyn aukioloaikaa pidennettiin vielä viikolla ja lähetettiin viimeinen muistutusviesti niille yliopistoille, jotka eivät olleet vielä vastanneet kyselyyn. Kaiken kaikkiaan seitsemän yliopistoa osallistui kyselyyn. Vaasan ja Turun yliopistot sekä Tampereen johtamiskorkeakoulu eivät osallistuneet kyselyyn.

Kyselytutkimuksen saapuneet vastaukset vietiin e-lomakkeesta Exceliin ja Wordiin.

Kyselylomakkeen kysymysten laatiminen

Kyselylomakkeen kysymykset muokkaantuivat tutkimuskysymyksiä ja saatavilla olevien lähteiden tietoja tarkastellessa. Kyselylomakkeeseen pyrittiin jättämään ainoastaan ne kysymykset, joihin ei saa suoraa vastausta yliopistojen omilta internetsivuilta tai muista luotettavista lähteistä. Näin vältettiin turhat kysymykset. Kysymyksiä muotoillessa tuli kiinnittää huomiota, että kysymysten muoto on yksinkertainen ja helposti ymmärrettävä, jotta mahdollisuus virhetulkintaan olisi mahdollisimman pieni. Monitulkintaisessa muotoilussa on vaarana, että vastaanottaja ymmärtää kysymyksen väärin ja tällöin ei saada vastausta siihen kysymykseen, mitä kyselytutkimuksella on lähdetty selvittämään.

Kyselytutkimukseen päätyivät seuraavat kysymykset:

- Onko tradenomin ammattikorkeakoulututkinnolla mahdollista hakea koulutukseen suoraan maisterihaussa?
- Onko maisterihaussa erillisvalintaa tradenomeille?
- Tuleeko tradenomiopiskelijan suorittaa täydentäviä opintoja, ns. siltaopintoja, tullessaan valituksi koulutusohjelmaan?
- Onko tradenomin suuntautumislinjalla tai opintojen sisällöllä vaikutusta täydentävien opintojen määrään?
- Onko teillä tilastoja siitä, kuinka monta tradenomitaustaista on hakenut ja on hyväksytty maisterihaun kautta opiskelemaan? Kuinka paljon tradenomeja on suhteessa muihin hakijoihin?
- Mitä tradenomiopiskelijan olisi hyvä ottaa huomioon jo opiskeluvaiheessa, mikäli aikoo hakea valmistumisen jälkeen opiskelemaan maisteriksi?
- Muuta mainitsemisen arvoista, mitä ei ilmennyt edeltävistä tiedoista?

7.3 Kyselytutkimuksen arviointi

Kymmenestä vastaanottajasta tutkimukseen vastasi seitsemän. Tampereen johtamis-
korkeakoulu ja Vaasan yliopisto eivät reagoineet kyselyyn ja muistutusviesteihin lain-
kaan. Turun yliopistosta vastattiin, että he osallistuvat mielellään kyselyyn, mikäli he voi-
vat vastata juhannuksen jälkeisellä viikolla. Kyselyä pidettiin kaiken kaikkiaan auki elo-
kuun loppuun asti, mutta yliopisto ei kuitenkaan muistutusviesteistä huolimatta jättänyt
vastaustaan. Tutkimuksen tulos olisi ollut kattavampi, jos kaikki vastaanottajat olisivat
osallistuneet kyselyyn.

Tutkimuksen vastausprosenttiin vaikutti mahdollisesti kyselyn lähetysajankohta. Kyselyn
lähetysaikataulua mietittäessä en ollut ottanut huomioon käynnissä olevaa maisteriha-
kua ja niiden opiskelijavalinnoista hakijapalveluihin aiheutunutta kiirettä. Opiskelijavalin-
tojen jälkeen alkoi kesäloma-aika, jolloin yliopistoilla on vähemmän henkilökuntaa pai-
kalla vastaamassa sähköposteihin. Kyselyn vastausprosentti olisi voinut olla parempi toi-
sena ajankohtana.

Tutkimuksesta saadut vastaukset vastaavat tutkimusongelmaan. Tutkimuksella on mi-
tattu juuri sitä asiaa, mitä oli tarkoituskin, eli tutkimus on validi. Kyselytutkimuksesta saa-
dut tiedot ovat peräisin suoraan oppilaitosten hakuasioista vastaavilta henkilöiltä. Tutki-
mus on luotettava, sillä tulokset ovat faktatietoa ja peräisin luotettavasta lähteestä. Tut-
kimuksen luotettavuus toistettaessa on hyvä siihen asti, kunnes hakukriteerit muuttuvat.

8 Tutkimustulokset

Suomessa toimii kymmenen tiedekorkeakoulua, joissa on mahdollista opiskella kauppa-
tieteiden maisteriksi. Osana opinnäytetyötä lähetettiin kysely kauppatieteellisen alan
maisteriohjelmista jokaiseen yliopistoon. Kyselytutkimuksesta saadut vastaukset ovat lu-
ettavissa liitteissä (liite 4).

8.1 Tutkimukseen osallistuneet yliopistot

Kysely lähetettiin jokaiseen kymmeneen Suomessa toimivaan tiedekorkeakouluun, jossa
on mahdollista opiskella kauppatieteiden maisteriksi. Kyselyyn vastasi seitsemän yliopis-
toa: Aalto-yliopisto, Itä-Suomen yliopisto, Jyväskylän yliopisto, Lappeenrannan teknilli-
nen yliopisto, Oulun yliopisto, Svenska Handelshögsskolan sekä Åbo Akademi. Kyselyyn

vastaamatta jättäneet yliopistot olivat Tampereen yliopisto, Turun yliopisto sekä Vaasan yliopisto. Vastausprosentti kyselylle oli 70 %.

8.2 Maisterihaku ja erillisvalinta tradenomeille

Kyselyn alussa kysyttiin, onko tradenomin ammattikorkeakoulututkinnolla mahdollista hakea koulutukseen suoraan maisterihaussa ja onko maisterihaussa erillisvalintaa tradenomitauksille opiskelijoille. Kyselyn vastauksista selvisi, että tradenomin tutkinnolla on mahdollista hakea opiskelemaan maisterihaussa kauppatieteiden maisteriksi jokaiseen Suomessa toimivaan yliopistoon, jossa on mahdollista suorittaa kauppatieteiden maisterin tutkinto. Lappeenrannan teknillinen yliopisto on ainoa, millä on tradenomeille oma erillisvalinta.

8.3 Täydentävät opinnot

Kyselyssä kysyttiin yliopistoilta, tuleeko maisteriohjelmaan valitun tradenomin suorittaa täydennys- eli siltaopintoja tullessaan valituksi koulutusohjelmaan. Siltaopinnot ovat aiempaa tutkintoa täydentäviä opintoja, joiden tavoitteena on antaa riittävä tietopohja suoritettavaa tutkintoa varten. Siltaopinnoilla varmistetaan opiskelijalle sujuva siirtyminen koulutusohjelmaan ja tavoitteena on antaa hyvät valmiudet sujuvaan opiskeluun ja opinnoissa pärjäämiseen. KTM-tutkintoa suorittamaan hakevan tradenomin valmiudet tulisi olla samalla tasolla kauppatieteiden kandidaatin (KTK) kanssa. Täydennysopinnot voivat koostua opiskelijan koulutus- ja opintotaustasta riippuen menetelmäopinnoista, kieli- ja viestintäopinnoista tai pääaineeksi valitun aineen täydennysopinnoista. Suoritettavaksi määrättävien siltaopintojen laajuus on enintään 60 opintopistettä. (Turku AMK c.)

Aalto-yliopistosta kerrottiin, että täydentäviä opintoja voidaan määrätä, mikäli maisteriohjelmassa opiskeluun tarvittavissa esitiedoissa on puutteita. Käytännössä täydentäviä opintoja määrätään kuitenkin nykyään enää harvoin. **Åbo Akademi, Jyväskylän yliopisto** sekä **Lappeenrannan teknillinen yliopisto** edellyttävät siltaopintoja tradenomiopiskelijoilta. **Itä-Suomen yliopistosta** kerrotaan, että täydentävien opintojen tarve ja määrä tarkastellaan opiskelijakohtaisesti, jokaisen kohdalta erikseen ja **Svenska Handelshögskolanin** mukaan täydentävät opinnot riippuvat pääaineesta. **Oulun yliopistoon** hakiessa opiskelijan ei tule suorittaa täydentäviä opintoja, ainoastaan kielilain vaatimukset tulee täyttää, eli vieras kieli ja toinen kotimainen kieli.

Pääsääntöisesti voi siis varautua siihen, että tradenomin taustalla maisterintutkintoon hakiessa voi joutua suorittamaan jonkin verran täydentäviä siltaopintoja tullessaan valitukseksi koulutukseen. Täydentävien opintojen määrään voi jonkin verran vaikuttaa opintovalinnoillaan jo tradenomin tutkintoa suorittaessa.

Kyselyssä selvitettiin, onko tradenomin suuntautumislinjalla tai suoritettujen opintojen sisällöllä vaikutusta täydentävien opintojen määrään. **Aalto-yliopiston** mukaan opintojen sisällöllä on merkitystä ja täydentäviä opintoja voidaan määrätä, mikäli maisteriohjelmassa opiskelu edellyttää esitietoja ja ne ovat puutteelliset hakijan osalta. **Åbo Akademiasta, Svenska Handelshögskolanista, Itä-Suomen yliopistosta ja Jyväskylän yliopistosta** vastattiin, että opintojen sisällöllä on vaikutusta täydentävien opintojen määrään. **Oulun yliopiston ja Lappeenrannan teknillisen yliopiston** vastausten mukaan tradenomin suuntautumislinjalla tai opintojen sisällöllä ei ole vaikutusta täydentävien opintojen määrään.

Tiivistettynä opintojen sisällöllä on merkitystä siltaopintojen määrään haettaessa tradenomitutkinnolla maisterintutkintoon. Kaikista vastanneista yliopistoista ainoastaan Oulun yliopistosta kerrottiin, että tradenomin ei tule suorittaa siltaopintoja lainkaan, mikäli kielilain vaatimukset ovat suoritettuina.

8.4 Tradenomitaustaisten opiskelijoiden hakutilastot

Kyselyssä tiedusteltiin yliopistoilta, onko heillä käytettävissä tilastoja siitä, kuinka monta tradenomitaustaista on hakenut ja on hyväksytty maisterihaun kautta opiskelemaan, sekä kuinka paljon tradenomihakijoita on suhteessa muihin hakijoihin. **Aalto-yliopiston** vastauksen mukaan hakijoiden määrä vaihtelee vuosittain, mutta tradenomin tutkinnolla hakevia on maisterivaiheen erillisvalinnassa yleensä noin 20–30 prosenttia hakijoista. Opiskelijaksi hyväksytyissä arvioidaan olevan reilut 20 prosenttia tradenomin tutkinnolla hakeneita, mutta luvut voivat vaihdella suurestikin eri vuosien välillä. **Lappeenrannan teknillisestä yliopistosta** kerrotaan, että suomenkielisiin maisteriohjelmiin hakevista suurin osa on koulutustaustaltaan tradenomeja. Keväällä 2018 **Oulun yliopistoon** haki maisterihaussa 51 hakijaa, joista 36 oli tradenomeja. Koulutusohjelmaan hyväksyttiin 12 hakijaa, joista 10 oli tradenomitaustaisia. Tyypillisesti tradenomeja on ollut yliopiston mukaan hyväksytyistä hakijoista noin puolet. **Itä-Suomen yliopistolla, Jyväskylän yliopistolla, Åbo Akademiella ja Svenska Handelshögskolanilla** ei ole antaa tilastoja tradenomihakijoista.

8.5 Opiskeluvaiheessa huomioon otettavat asiat

Kyselyssä kysyttiin yliopistoilta, onko heillä antaa neuvoa, mitä tradenomiopiskelijan olisi hyvä ottaa huomioon jo opiskeluvaiheessa, mikäli aikoo hakea valmistumisen jälkeen yliopistoon lukemaan maisteriksi. **Aalto-yliopistosta** ollaan sitä mieltä, että tradenomitaukusta on yleisesti ottaen erinomainen opintotausta KTM-opintoihin hakeutumiselle. Yliopistosta vinkataan, että mikäli opiskelija on kiinnostunut jostakin erityisestä maisteriohjelmasta (esim. laskentatoimi), kannattaa eri yliopistojen hakukriteerejä ko. ohjelmaan seuraila jo opintojen alkuvaiheessa. Kannattaa kuitenkin muistaa, että valintakriteereihin voi tulla muutoksia ja kannattaa tarkistaa aina hyvissä ajoin sen vuoden kriteerit, milloin suunnittelee hakevansa koulutukseen. Usein hakemusten akateemisessa arvioinnissa kiinnitetään opintojen sisällön lisäksi huomiota keskiarvoon. Hyvä keskiarvo ja ko. maisteriohjelmaan vaaditut opinnot antavat hyvät menestymisen mahdollisuudet hakuprosessissa. Yliopistosta vinkataan myös tutustumaan jo etukäteen GMAT- tai GRE-testeihin, mikäli opiskelijaa kiinnostavaan maisteriohjelmaan edellytetään ko. testien suoritusta. Testitulokset ovat voimassa viisi vuotta, joten testin voi käydä tekemässä myös hyvissä ajoin ennen hakuajan alkamista.

Itä-Suomen yliopisto neuvoo opiskelijaa tarkastelemaan maisteriohjelman (KTM) edeltäviä kandiopintoja pakollisten opintojen osalta (KTK) ja varmistamaan, että tradenomiopinnoista saa kandiopintoja mahdollisimman hyvin vastaavat tiedot. Tällöin hyväksytyksi tulleen opiskelijan ei tarvitse suorittaa niin paljon täydentäviä eli siltaopintoja tullessaan valituksi koulutusohjelmaan. Kauppatieteissä täydentäviä opintoja voidaan vaatia maksimissaan 60 opintopistettä. Yliopistosta kerrotaan myös, että opinnäytetyön arvosanan tulee olla vähintään 3 asteikolla 0–5. Menetelmäopintoihin olisi myös hyvä panostaa, sillä niiden rooli on yliopisto-opiskelussa suuri ja menetelmäopinnot ovat juuri niitä, joita tradenomit joutuvat monessa tapauksessa täydentämään ennen maisteriopinnoja.

Jyväskylän yliopistosta huomautetaan, että hakukriteerit saattavat muuttua jopa vuosittain ja opiskelijan kannattaa tutkia seuraavan kevään hakukriteerit tarkkaan jo edeltävänä syksynä ja mahdollisesti suorittaa avoimessa yliopistossa haussa vaaditut kielipinnot ja haetun oppiaineen aineopinnot, mikäli ne ovat vielä hakukriteereinä.

Lappeenrannan teknillisestä yliopistosta suositellaan, että opiskelijan kannattaa valita mihin maisteriohjelmaan olisi hakemassa ja selvittää kyseisen ohjelman valintakriteerit. Joissakin ohjelmissa edellytetään hakuvaiheessa jo ko. maisteriohjelmaan suuntautuvia, ns. valmiuden antavia opintoja tai niistä voi saada lisäpisteitä valintaan. Muutoksia valintaperusteisiin voi tulla vuosittain. Opintomenestyksellä on kuitenkin merkitystä kaikissa opiskelijavalinnoissa, eli opintomenestykseen suositellaan panostettavan.

Oulun yliopistosta kehoitettiin huolehtimaan, että opiskelija on suorittanut riittävästi matematiikan, tilastotieteen ja tutkimusmenetelmien opintoja.

Svenska Handelshögskolanista kerrottiin, että tällä hetkellä minimivaatimus hakijan keskiarvolle on 3 (asteikolla 1–5) ja tästä syystä tulisi huolehtia riittävän hyvästä keskiarvosta tradenomintutkinnossa.

Åbo Akademista muistutettiin, että mikäli opiskelija hakee saman pääaineen maisteritutkintoon, mitä on opiskellut aiemmin, eli pohjatiedot ovat hyvät, täydentävien opintojen määrä on pieni tai niitä ei tarvita ollenkaan. Tämä on hyvä muistaa jo tradenomin opintoja suunnitellessa.

8.6 Muut huomiot

Lopuksi kyselyssä kysyttiin, tuleeko vastaajilla mieleen muuta mainitsemisen arvoista liittyen tradenomien maisterihakuun, mitä ei ilmennyt edeltävistä tiedoista. **Itä-Suomen yliopistosta** vastattiin, että yliopisto-opiskelu poikkeaa amk-opiskelusta ja KTM-tutkintoa ei voi tehdä etänä. Tradenomeille ei ole heidän koulutusvalikoimassaan vielä tois- taiseksi räätälöity omia ryhmiä, vaan maisteriohjelmaan valitut opiskelijat opiskelevat omaan tahtiin muiden joukossa. **Oulun yliopistosta** kerrottiin, että tradenomitaustaiset opiskelijat ovat olleet oikein motivoituneita opiskelijoita KTM-tutkinnossa.

9 Pohdinta

Tässä opinnäytetyössä on tarkasteltu ja koottu yhteen erilaisia jatkokoulutusmahdollisuuksia valmistuneelle tradenomille ja lisäksi luotu jatkokoulutusopas tradenomeille. Opinnäytetyötä on rajattu jatkokoulutusvaihtoehtojen osalta koskemaan tutkintonimikkeitä kauppatieteiden maisteri (KTM) ja tradenomi (YAMK). Opinnäytetyön pääasialli-

sena tavoitteena oli selvittää tradenomien jatkokoulutusmahdollisuuksia ja luoda tradenomeille suunnattu jatkokoulutusopas. Tutkimuskysymyksinä olivat mm. mitä eri jatkokoulutusvaihtoehtoja tradenomeilla on ja mitä olisi hyvä ottaa huomioon jo tradenomin opintoja suunnitellessa. Yliopistoille lähetetyn kyselylomakkeen päätavoitteena oli selvittää tradenomin polkua ammattikorkeakoulusta yliopistoon. Opinnäytetyön aikana pohdittiin ja saatiin vastaus esitettyihin tutkimuskysymyksiin.

Maisterin erillisvalinnan opiskelijavalinnoissa noudatetaan tiettyjä, ennakoon määritellyjä sekä yliopistokohtaisia, että kaikille yhteisiä hakukriteerejä. Opinnäytetyötä varten laaditun kyselytutkimuksen avulla selvisi, että jatkokoulutusta suunnittelevan tradenomiopiskelijan olisi hyvä kiinnittää huomiota mm. keskiarvoon ja tutkinnon sisältöön jo tradenomiopintojen aikana. Kyselyn avulla saatiin kiinnostavaa, yksityiskohtaista tietoa eri yliopistojen tarjoamista vaihtoehtoista ja käytännöistä. Kyselyn vastauksissa esiin noussut, erityisesti tradenomeille suunnattu kiinnostava koulutusvaihtoehto oli Lappeenrannan teknillisen yliopiston tarjoama *Tietojohtaminen ja johtajuus* -maisteriohjelma. Tämä maisteriohjelma soveltuu työn ohessa suoritettavaksi ja on kestoltaan muiden maisteriohjelmien tapaan kaksi vuotta. Työelämälähtöisesti opiskelleelle tradenomille kyseinen ohjelma on oikein hyvä vaihtoehto, mikäli haluaa kouluttautua yliopistossa maisteriksi, mutta työskennellä samalla täysipäiväisesti. Kyselyn tulosten perusteella laaditun taulukon (liite 4) avulla on helppo tarkastella jokaisen yliopiston tarjoamat koulutusvaihtoehdot sekä opiskelijavalinnan vaatimukset ja verrata niiden sopivuutta omiin mielenkiinnonkohteisiin ja valmiuksiinsa. Opinnäytetyötä varten laaditun oppaan avulla tradenomit ja tradenomiopiskelijat voivat vertailla eri jatkokoulutusvaihtoehtoja niin KTM- kuin tradenomi YAMK- tutkinnoissakin.

Validiteetilla tarkoitetaan pätevyyttä, eli mitataanko juuri sitä, mitä on ollut tarkoitus mitata (Tilastokeskus a). Validiteetti on siis hyvä silloin, kun tutkimuksen kohderyhmä sekä kysymykset ovat oikeat. Kyselytutkimuksesta saadut tulokset vastaavat kysymyksiin ja niillä on saatu vastaukset juuri niihin kysymyksiin, mitä on kysytty. Kohderyhmän valinta oli oikea, sillä yliopistojen hakijapalvelut vastaavat kaikista opiskelijavalintoihin liittyvistä kysymyksistä. Tutkimuksen tulos on validi, sillä se vastaa tutkimusongelmaan.

Reliabiliteetilla ilmaistaan miten luotettavasti sekä toistettavasti käytetty mitta- tai tutkimusmenetelmä mittaa haluttua ilmiötä (Tilastokeskus b). Käytännössä siis reliabiliteetti on hyvä, mikäli tulokset pysyvät samankaltaisina toistettaessa, eli tulokset eivät ole sat-

tuman aiheuttamia. Opinnäytetyössä käytetyt tiedot on saatu opinnäytetyötä varten luodun kyselylomakkeen avulla suoraan oppilaitoksesta tai kerätty ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen omilta internetsivuilta. Hakijavalintoihin liittyvät tulokset ovat yliopistojen hakijapalveluilta saatua faktatietoa, josta johtuen reliabiliteetti on hyvä. Tulosten luotettavuus toistettaessa on hyvä, mutta mikäli yliopistojen määrittelemät hakukriteerit jossain vaiheessa muuttuvat, vaikuttaa se tuloksen toistettavuuden luotettavuuteen. Opinnäytetyön lähteinä on käytetty myös ajantasaisia lakeja sekä Opetusministeriön ja Opetusviraston internetsivuja. Opinnäytetyön tiedot ovat koottu luotettavista, yliopistojen tai virallisten tahojen ylläpitämistä lähteitä.

Tradenomien jatkokoulutusvaihtoehtoista on tehty muutama opinnäytetyö aiemmin. Haaga-Helia ammattikorkeakoulusta valmistunut Minna Suutari on tehnyt vuonna 2014 opinnäytetyön *Tradenomista on maisteriksi*, jossa hän on tutkinut mm. ylemmän korkeakoulutuksen hyötyjä ja maisterin erillisvalintaa tradenomin lähtökohdista. Myöskin Haaga-Heliasta valmistunut Pauline Ko on tehnyt opinnäytetyön vuonna 2016 *Jatkokoulutusopas taloushallinnon tradenomeille*, jossa perehdyttiin taloushallinnon tradenomin jatkokoulutusmahdollisuuksiin.

Jatkotutkimusaiheena voisi olla tradenomi (YAMK) ja kauppatieteiden maisteri (KTM) -tutkintojen vertailua enemmän työelämälähtöisesti – päätyvätkö ylemmästä ammattikorkeakoulusta ja tiedekorkeakoulusta valmistuneet eri työpaikkoihin ja mikä merkitys valitulla tutkinnolla on työllistymiseen? Ovatko tradenomi (YAMK) ja kauppatieteiden maisteri samalla viivalla työelämässä? Aiheeseen liittyvänä lisätutkimusaiheena voisi olla myös jatkokoulutuksen ajankohta – milloin on hyvä aika jatkokouluttautua?

Opinnäytetyön tärkeimpänä tavoitteena oli hankkia lisätietoa tradenomien jatkokoulutusmahdollisuuksista, erityisesti tradenomin koulutuspolusta ammattikorkeakoulusta yliopistoon ja luoda tradenomeille suunnattu jatkokoulutusopas, joka sisältää tietoa sekä KTM- että tradenomi YAMK -tutkinnoista ja koulutusohjelmavaihtoehtoista. Nämä tavoitteet on saavutettu.

Opinnäytetyötä varten toteutettu kyselytutkimus lähetettiin vastaanottajille kesäkuussa 2018. Kyselytutkimuksen vastausprosentti oli 70 %. Kyselyn ajankohta osoittautui haasteelliseksi – ensin kysely osui päällekkäin maisterivalintojen kanssa ja tämän jälkeen opinnoista vastaavat jäivät kesälomille. Mikäli kysely olisi toteutettu toisena ajankohtana,

olisi mahdollisesti voitu saada enemmän vastauksia ja tutkimuksen tulos olisi ollut kattavampi. Parempi ajankohta kyselylle olisi voinut olla aiemmin keväällä tai vaihtoehtoisesti kesälomien jälkeen syksyllä. Kyselytutkimuksella saatiin vastaukset niihin kysymyksiin, mihin etsittiin vastausta.

Työn tietoperustana toimii Suomen koulutusjärjestelmän ja tradenomin amk -tutkinnon esittely sekä jatkokouluttautumisen syiden ja hyötyjen pohdinta, mikä luo loogisen pohjan ylemmän korkeakoulun koulutusvaihtoehtojen esittelylle ja tästä hakuprosessiin siirtymiselle. Viitekehys on toimiva, sillä se pohjustaa aiheeseen ja auttaa lukijaa ymmärtämään kokonaisuutta.

Opinnäytetyön tuloksista ja osana opinnäytetyötä syntyneestä jatkokoulutusoppaasta on hyötyä suurelle joukolle – kaupallisesta alasta kiinnostuneille, tradenomin opintoihin pyrkiville opiskelijoille, pian tradenomiksi valmistuville opiskelijoille sekä jo aiemmin valmistuneille tradenomeille, jotka pohtivat jatkokoulutusmahdollisuuksiaan. Moni ei tiedä, että tie yliopistoon ja maisterin tutkintoon voi kulkea myös ammattikorkeakoulun kautta tai mitä erilaisia joustavia opiskeluvaihtoehtoja YAMK-tutkinto tarjoaa. Koen, että suurimman hyödyn opinnäytetyön tuloksista saa tradenomiopiskelija, jolla on vielä mahdollisuuksia vaikuttaa tutkintonsa sisältöön ja opintomenestykseen. Opinnäytetyötä oli mielenkiintoista tehdä erityisesti sen vuoksi, että kaikki kerätty ja saatu tieto hyödyttää myös minua itseäni omia jatkokoulutusasioita suunnitellessani. Näillä näkymin pyrin itse muuttaman vuoden päästä valmistumisesta opiskelemaan yliopistoon kauppatieteiden maisteriksi.

Lähteet

Aalto-yliopisto a. Kauppakorkeakoulu. Opintojen rakenne. [Http://biz.aalto.fi/fi/studies/degrees/](http://biz.aalto.fi/fi/studies/degrees/). Viitattu 1.10.2018.

Aalto-yliopisto b. Haku kauppatieteiden maisterin tutkintoon johtaviin koulutuksiin. [Http://www.aalto.fi/fi/studies/master_admissions/master_biz/](http://www.aalto.fi/fi/studies/master_admissions/master_biz/). Viitattu 1.10.2018.

Ammattikorkeakoululaki 14.11.2015/932. Viitattu 19.9.2018.

Ammattinetti. Tradenomit ja merkonomit työelämässä. Tradenomien työllisyystilanne. [Http://www.ammattinetti.fi/artikkelit/detail/27_artikkeli;jsessionid=0644A87054](http://www.ammattinetti.fi/artikkelit/detail/27_artikkeli;jsessionid=0644A87054). Viitattu 29.9.2018.

Arene. Ammattikorkeakoulut. [Http://www.arene.fi/ammattikorkeakoulut/](http://www.arene.fi/ammattikorkeakoulut/). Viitattu 20.9.2018.

Asetus korkeakoulututkintojen järjestelmästä, 464/1998. [Https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/1998/19980464#Pidp447077040](https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/1998/19980464#Pidp447077040). Viitattu 30.9.2018.

Haaga-Helia. Tietojenkäsittelyn koulutus tradenomi AMK. [Http://www.haaga-helia.fi/fi/koulutus/ammattikorkeakoulututkinnot/tietojenkäsittelyn-koulutus-tradenomi-amk](http://www.haaga-helia.fi/fi/koulutus/ammattikorkeakoulututkinnot/tietojenkäsittelyn-koulutus-tradenomi-amk). Viitattu 20.9.2018.

JAMK. Monien mahdollisuuksien tradenomi. [Https://www.jamk.fi/fi/Koulutus/Liiketalouden-ala/tradenomi/](https://www.jamk.fi/fi/Koulutus/Liiketalouden-ala/tradenomi/). Viitattu 20.10.2018.

Kauppatieteet a. Hakeminen. [Http://www.kauppatieteet.fi/hakeminen/](http://www.kauppatieteet.fi/hakeminen/). Viitattu 1.10.2018.

Kauppatieteet b. Hakuohjeet. [Http://www.kauppatieteet.fi/hakeminen/hakuohjeet/](http://www.kauppatieteet.fi/hakeminen/hakuohjeet/). Viitattu 1.10.2018.

Laki ammatillisesta koulutuksesta 531/2017. Viitattu 19.9.2018.

Laurea-ammattikorkeakoulu a. Liiketalouden koulutus.

<https://www.laurea.fi/opiskelu-ja-hakeminen/amk-tutkinnot/liiketalous>. Viitattu 20.9.2018.

Laurea-ammattikorkeakoulu b. Ylemmät ammattikorkeakoulututkinnot Laureassa.

<https://www.laurea.fi/opiskelu-ja-hakeminen/yamk-tutkinnot>. Viitattu 1.10.2018.

Lukiolaki 20.12.2013/1044. Viitattu 19.9.2018.

LUT. Kauppatieteet. <https://www.lut.fi/opiskelu/kandidaattiohjelmat/kauppatieteet>. Viitattu 1.10.2018.

Metropolia Ammattikorkeakoulu. Liiketoiminnan kehittäminen. <https://www.metropolia.fi/haku/koulutustarjonta/yamk-tutkinnot/liiketalous/liiketoiminnan-kehittaminen/>. Viitattu 1.10.2018.

Ojala, Kristiina 2017. Ylemmät ammattikorkeakoulututkinnot työmarkkinoilla ja korkeakoulujärjestelmässä. Turun yliopisto, Turku. <http://www.utupub.fi/bitstream/handle/10024/134665/AnnalesC437Ojala.pdf?sequence=2&isAllowed=y>. Viitattu 30.9.2018.

Opetushallitus a. Kasvatus, koulutus ja tutkinnot. https://www.oph.fi/koulutus_ja_tutkinnot. Viitattu 20.10.2018.

Opetushallitus b. Ammatillinen koulutus. https://www.oph.fi/koulutus_ja_tutkinnot/ammattikoulutus. Viitattu 16.9.2018.

Opintopolku a. Ammattikorkeakouluopintojen rakenne. <https://opintopolku.fi/wp/ammattikorkeakoulu/ammattikorkeakouluopintojen-rakenne/>. Viitattu 20.9.2018.

Opintopolku b. Ylempi amk-tutkinto – kehity asiantuntijana. <https://opintopolku.fi/wp/ammattikorkeakoulu/ylempi-amk-tutkinto-kehity-asiantuntijana/>. Viitattu 30.9.2018.

Opintopolku c. Yliopistotutkintojen rakenne. <https://opintopolku.fi/wp/yliopisto/yliopistotutkintojen-rakenne/>. Viitattu 30.9.2018.

Opintopolku d. Koulutushaku hakusanalla tradenomi. https://opintopolku.fi/app/#!/haku/tradenomi?page=1&facetFilters=teachingLangCode_ffm:FI&tab=los. Viitattu 20.10.2018.

Opintopolku e. Mikä on opintopolku? <https://opintopolku.fi/wp/opintopolku/tietoa-palvelusta/>. Viitattu 21.10.2018.

Perusopetuslaki 21.8.1998/628. Viitattu 19.9.2018.

Tilastokeskus a. Validiteetti. <https://www.stat.fi/meta/kas/validiteetti.html>. Viitattu 4.11.2018.

Tilastokeskus b. Reliabiliteetti. <https://www.stat.fi/meta/kas/reliabiliteetti.html>. Viitattu 4.11.2018.

TRAL a. Tradenomitutkinto.

<https://www.tral.fi/tietoa-tradenomeista/tradenomitutkinto/>. Viitattu 20.9.2018.

TRAL b. Tradenomit työelämässä.

<https://www.tral.fi/tietoa-tradenomeista/tradenomit-tyoelamassa/>. Viitattu 20.9.2018

TRAL c. Työllisyystilanne.

<https://www.tral.fi/tietoa-tradenomeista/tyollisyystilanne/>. Viitattu 29.9.2018

TRAL d. Jatkokoulutus.

<https://www.tral.fi/tietoa-tradenomeista/jatkokoulutus/>. Viitattu 30.9.2018

TRAL e. Tradenomi (YAMK)

<https://www.tral.fi/tietoa-tradenomeista/tradenomi-yamk/>. Viitattu 30.9.2018.

Turku AMK a. Tradenomi (ylempi AMK), projektijohtaminen. <https://www.turkuamk.fi/fi/tutkinnot-ja-opiskelu/tutkinnot/tradenomi-ylempi-amk-projektijohtaminen/>. Viitattu 1.10.2018.

Turku AMK b. Tradenomi (ylempi AMK), liiketoiminnan kehittäminen. https://www.turkuamk.fi/fi/tutkinnot-ja-opiskelu/tutkinnot/liiketoiminnan_kehittaminen/. Viitattu 1.10.2018.

Turku AMK c. Täydennysopinnot. <https://www.utu.fi/fi/yksikot/tse/yksikot/kaupanmaisteriohjelma/kaupanopinnot/t%C3%A4ydennysopinnot/Sivut/home.aspx>. Viitattu 21.10.2018.

Yliopistolaki. 19.12.2014/1772. Viitattu 20.10.2018.

Saatekirje

Kysely kauppatieteellisen alan maisteriohjelmista

Hyvä vastaanottaja,

Opiskelen Metropolia Ammattikorkeakoulussa tradenomiksi liiketalouden tutkinto-ohjelmassa ja teen opinnäytetyötä koskien tradenomien jatkokoulutusmahdollisuuksia.

Oheisen kyselyn tarkoituksena on kartoittaa tradenomien koulutuspolkua ammattikorkeakoulusta yliopistoon, tradenomista kauppatieteiden maisteriksi. Kysely tehdään osana liiketalouden ammattikorkeakoulututkinnon opinnäytetyötä.

Toivottavasti teillä on hetki aikaa osallistua ja paneutua kysymyksiin. Kyselyyn vastaaminen vie noin 10 minuuttia. Tämä kysely on lähetetty kaikkiin Suomessa toimiviin yliopistoihin, jotka kouluttavat kauppatieteellisen alan maistereita.

Vastaattehan kyselyyn mahdollisimman pian, viimeistään **XX.X.2018** mennessä.

Kyselyyn pääset tämän vastauslinkin kautta: <https://elomake.metropolia.fi/lomakkeet/22612/lomake.html>

Kiitos ajastanne!

Yhteistyöterveisin,

Tiia Hirvonen
tradenomiopiskelija
tiia.hirvonen@metropolia.fi

Kysymyslomake

KYSELY KAUPPATIETEELLISEN ALAN MAISTERIOHJELMISTA

Nämä kysymykset koskevat kauppatieteellisen alan maisteriohjelmia. Vastaattehan jokaiseen kysymykseen ja merkitsettehan kaikki ne vaihtoehdot, jotka täsmäävät.

1. Valitse korkeakoulu
2. Onko tradenomin ammattikorkeakoulututkinnolla mahdollista hakea koulutukseen suoraan maisterihaussa?
3. Onko maisterihaussa erillisvalintaa tradenomeille?
4. Tuleeko tradenomiopiskelijan suorittaa täydentäviä opintoja, ns. siltaopintoja, tullessaan valituksi koulutusohjelmaan?
5. Onko tradenomin suuntautumislinjalla tai opintojen sisällöllä vaikutusta täydentävien opintojen määrään?
6. Onko teillä tilastoja siitä, kuinka monta tradenomitaustaista on hakenut ja on hyväksytty maisterihaun kautta opiskelemaan? Kuinka paljon tradenomeja on suhteessa muihin hakijoihin?
7. Mitä tradenomiopiskelijan olisi hyvä ottaa huomioon jo opiskeluvaiheessa, mikäli aikoo hakea valmistumisen jälkeen yliopistoon lukemaan maisteriksi?
8. Muuta mainitsemisen arvoista, mitä ei ilmennyt edeltävistä tiedoista?

Kiitos vastauksistanne!

Muistutuskirje

MUISTUTUS: Kysely kauppatieteellisen alan maisteriohjelmista

Hyvä vastaanottaja,

Olette saaneet kesäkuussa sähköpostitse kutsun osallistua meneillään olevaan kyselyyn koskien tradenomien jatkokoulutusmahdollisuuksia. Saatte tämän muistutusviestin, sillä ette ole tallentaneet vielä vastaustanne kyselyyn yliopistonne puolesta.

Kysely on auki vielä tämän viikon loppuun asti. Tutkimuksen kannalta jokainen saatu vastaus on erittäin tärkeä, joten toivoisin mahdollisimman monen vastaavan. Mikäli haluatte osallistua kyselyyn, vastaattehan **XX.X.2018** mennessä.

Kyselyyn pääset tämän vastauslinkin kautta: <https://elomake.metropolia.fi/lomakkeet/22612/lomake.html>

Kiitos ajastanne!

Yhteistyöterveisin,

Tiia Hirvonen
tradenomiopiskelija
tiia.hirvonen@metropolia.fi

	Onko tradenomin ammattikorkeakoulututkinnolla mahdollista hakea koulutukseen suoraan maisterihaussa?	Onko maisterihaussa erillisvalintaa tradenomeille?	Tuleeko tradenomiopiskelijan suorittaa täydentäviä opintoja, ns. siltaopintoja, tullessaan valituksi koulutusohjelmaan?	Onko tradenomin suuntautumislinjalla tai opintojen sisällöllä vaikutusta täydentävien opintojen määrään?
AALTO YLIOPISTO	Kyllä	Ei	Täydentäviä opintoja voidaan määrätä, mikäli maisteriohjelmassa opiskeluun tarvittavissa esitiedoissa on puutteita. Käytännössä täydentäviä opintoja määrätään nykyään enää harvoin.	Opintojen sisällöllä on merkitystä ja täydentäviä opintoja voidaan määrätä, jos maisteriohjelmassa opiskelu edellyttää esitietoja ja ne ovat puutteelliset jonkin hakijan osalta.
ITÄ-SUOMEN YLIOPISTO	Kyllä	Ei	Tarkastellaan jokaisen kohdalta erikseen	Linjalla ei, suoritetuilla opinnoilla kyllä
JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO	Kyllä, vaatii jonkin verran lisäopintoja	Ei	Kyllä	Kyllä, esim. kieliopinnot
LAPPEENRANNAN TEKNILLINEN YLIOPISTO	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Ei
OULUN YLIOPISTO	Kyllä	Ei	Ei, ainoastaan kielilain vaatimukset tulee täyttää (vieras kieli ja toinen kotimainen kieli).	Ei, ks. Yllä
SVENSKA HANDELSHÖGSKOLAN	Kyllä	Ei	Riippuu pääaineesta	Kyllä
ÅBO AKADEMI	Ja	Nej	Ja	Ja
TAMPEREEN JOHTAMISKORKEAKOULU	EI OSALLISTUNUT KYSELYYN			
TURUN YLIOPISTO				
VAASAN YLIOPISTO				

	Mitä tradenomiopiskelijan olisi hyvä ottaa huomioon jo opiskeluvaiheessa, mikäli aikoo hakea valmistumisen jälkeen yliopistoon lukemaan maisteriksi?
AALTO YLIOPISTO	Tradenomitausta on yleisesti ottaen erinomainen opintotausta KTM-opintoihin hakeutumiselle. Mikäli opiskelija on kiinnostunut jostakin erityisestä maisteriohjelmasta (esim. laskentatoimi), kannattaa eri yliopistojen hakukriteerejä ko. ohjelmaan seurailta jo opintojen alkuvaiheessa. Erityisesti jos kiinnostavaan ohjelmaan hakeminen edellyttää tiettyjen opintojen suorittamista (esim. tietty määrä laskentatoimen opintoja jo hakuvaiheessa). Kannattaa kuitenkin muistaa, että valintakriteereihin voi tulla muutoksia ja tarkistaa aina hyvissä ajoin sen vuoden kriteerit, milloin olisi hakemassa. Usein hakemusten akateemisissa arvioinnissa kiinnitetään opintojen sisällön lisäksi huomioita keskiarvoon. Hyvä keskiarvo ja ko. maisteriohjelmaan vaaditut opinnot antavat hyvät menestymisen mahdollisuudet hakuprosessissa. Jos opiskelijaa kiinnostavaan maisteriohjelmaan edellytetään esim. GMAT- tai GRE-testiä, voi näihin testeihin tutustua ja harjoitella niitä varten jo hyvissä ajoin etukäteen (lisätietoja testeistä löytyy esim. Aalto-yliopiston maisterihakusivustolta: http://www.aalto.fi/fi/studies/master_admissions/master_biz/#required_application_documents). Testitulokset ovat voimassa 5 vuotta, joten testin voi käydä tekemässä myös hyvissä ajoin ennen hakuajan alkamista.
ITÄ-SUOMEN YLIOPISTO	Tarkastella maisteriohjelman (KTM) edeltäviä kandiopintoja pakollisten opintojen osalta (KTK), että tradenomiopinnoista saa kandiopintoja mahdollisimman hyvin vastaavat tiedot. Silloin hyväksytyksi tulleen ei tarvitse suorittaa niin paljon täydentäviä eli siltaopintoja. Täydentäviä opintoja voidaan vaatia kauppatieteissä max. 60 op. Opinnäytetyön arvosanan tulee olla vähintään 3/5. Menetelmäopintoihin on hyvä panostaa, sillä yliopistossa niitä tarvitaan ja tradenomit joutuvat niitä monessa tapauksessa täydentämään ennen maisteriopintoja.
JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO	Huomaa, että hakukriteerit saattavat muuttua jopa vuosittain. Tutkii tarkkaan keväällä tapahtuvan haun hakukriteerit edeltävänä syksynä ja suorittaa Avoimessa yliopistossa haussa vaaditut kieliopinnot ja haetun oppiaineen aineopinnot sikäli kun ne ovat vielä hakukriteereinä.
LAPPEENRANNAN TEKNILLINEN YLIOPISTO	Kannattaa selvittää mihin maisteriohjelmaan olisi hakemassa ja kyseisen ohjelman valintakriteerit. Joissakin ohjelmissa edellytetään hakuvaiheessa jo ko. maisteriohjelmaan suuntautuvia (ns. valmiuden antavia) opintoja tai sitten joidenkin ohjelmien osalta niistä voi saada lisäpisteitä valintaan. Haasteena tässä toki se, että valintaperusteet vahvistetaan vuosittain eli muutoksia voi tulla. Opintomenestyksellä on merkitystä kaikissa valinnoissamme eli siihen kannattaa panostaa.
OULUN YLIOPISTO	On hyvä huolehtia, että on suorittanut riittävästi matematiikan, tilastotieteen ja tutkimusmenetelmien opintoja.
SVENSKA HANDELSHÖGSKOLAN	Riittävän hyvä GPA koko tradenomitutkinnossa, täällä hetkellä minimivaatimus on GPA (keskiarvo) 3.
ÅBO AKADEMI	Att om hen söker till samma ämne som det hen har läst i tradenomexamen behövs lite eller inga bryggstudier
TAMPEREEN JOHTAMISKORKEAKOULU	EI OSALLISTUNUT KYSELYYN
TURUN YLIOPISTO	
VAASAN YLIOPISTO	

	Onko teillä tilastoja siitä, kuinka monta tradenomitustaista on hakenut ja on hyväksytty maisterihaun kautta opiskelemaan? Kuinka paljon tradenomeja on suhteessa muihin hakijoihin?	Muuta mainitsemisen arvoista, mitä ei ilmennyt edeltävistä tiedoista?
AALTO YLIOPISTO	Hakijoiden määrä vaihtelee vuosittain. Tradenomin tutkinnolla hakevia on maisterivaiheen erillisvalinnassa yleensä n. 20-30% hakijoista. Opiskelijaksi hyväksytyissä on karkeasti arvioiden reilut 20% tradenomin tutkinnolla hakeneita. Luvut voivat vaihdella paljonkin eri vuosien välillä.	
ITÄ-SUOMEN YLIOPISTO	Tilastoja maisteriohjelmien tradenomitustaista hakijoista ei ole käytettävissä.	Opiskelu poikkeaa amk-opiskelusta, mutta KTM-tutkintoa ei kuitenkaan voi tehdä etänä. Tradenomeille ei ainakaan vielä ole räätälöity omia ryhmiä vaan maisteriohjelmiin valitut opiskelevat omaan tahtiin muiden joukossa.
JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO	Ei ole tilastoja.	
LAPPEENRANNAN TEKNILLINEN YLIOPISTO	Tiedot löytyvät toki hakukohteittain, mutta tällä hetkellä ei ole mahdollista alkaa yhteenvetoa tekemään. Osaltani voin kertoa, että suomenkielisiin maisteriohjelmiimme hakevista suurin osa on koulutustaustaltaan tradenomeja.	
OULUN YLIOPISTO	Tässä kevään 2018 haun tietoja: 51 hakijasta 36 oli tradenomeja. Hyväksytyistä 12 hakijasta 10 oli tradenomeja. Tyypillisesti tradenomeja on ollut hyväksytyistä hakijoista noin puolet.	Tradenomitustaiset opiskelijat ovat motivoituneita opiskelijoita KTM-tutkinnossa.
SVENSKA HANDELSHÖGSKOLAN	Ei ole	
ÅBO AKADEMI	Nej	
TAMPEREEN JOHTAMISKORKEAKOULU	EI OSALLISTUNUT KYSELYYN	
TURUN YLIOPISTO		
VAASAN YLIOPISTO		

Vaasan yliopisto
UNIVERSITY OF VAASA

Åbo Akademi

JATKOKOULUTUSOPAS TRADENOMEILLE

LUT
University

Turun yliopisto
University of Turku

UNIVERSITY OF
EASTERN FINLAND

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTON
KAUPPAKORKEAKOULU

HANKEN

Tampereen yliopisto

Aalto-yliopisto

OULUN YLIOPISTO
UNIVERSITY of OULU

SISÄLLYSLUETTELO

1. JOHDANTO	1
2. JATKOKOULUTTAUTUMINEN	2
2.1 Jatkokoulutusvaihtoehdot	
2.2 Ylempi korkeakoulututkinto	2
2.2.1 Maisterin tutkinto	3
2.2.2 YAMK-tutkinto	4
3. KTM -TUTKINTO	5
3.1 Tutkinnon sisältö	5
3.2 Kauppatieteelliset tiedekorkeakoulut Suomessa	6
3.3 Koulutustarjonta	7
3.3.1 Suomenkieliset koulutukset	7
3.3.2 Englanninkieliset koulutukset	8
3.3.3 Ruotsinkieliset koulutukset	10
4. TRADENOMI YAMK -TUTKINTO	11
4.1 Tutkinnon sisältö	11
4.2 Ammattikorkeakoulut Suomessa	12
4.3 Koulutustarjonta	13
4.3.1 Suomenkieliset koulutukset	13
4.3.2 Englanninkieliset koulutukset	15
5. HAKU OPISKELEMAAN	16
5.1 Valinta	17
5.2 Hakuaikataulut kevät 2019	17
5.3 Maisterin erillisvalinta tradenomitaustalla	18
5.4 Lisätietoja	19

1 JOHDANTO

Tämä opas on tarkoitettu tradenomiopiskelijoille sekä jo valmistuneille tradenomeille auttamaan jatkokoulutuksen suunnittelussa.

Oppaassa esitellään tutkintonimikkeet kauppatieteiden maisteri (KTM) sekä tradenomi (YAMK) sekä tutustutaan hakuvaatimuksiin ja tarjolla oleviin koulutusohjelmiin.

Oppaasta toivotaan olevan hyötyä valmistuneille, jatko-opintoja suunnitteleville tradenomeille sekä vasta tradenomin opintoja aloittaville opiskelijoille, jotka haluavat suunnitella koulutuspolkuaan ja huomioida jatkokoulutusten vaatimukset jo edeltävien opintojen sisällönsuunnittelussa.

Opas on tehty marraskuussa 2018. Hakukriteerit saattavat muuttua jopa vuosittain ja siksi ajankohtaiset tiedot kannattaa aina tarkistaa hakukohteen omilta internetsivuilta.

2 JATKOKOULUTTAUTUMINEN

2.1 JATKOKOULUTUSVAIHTOEHDOT

Yleisimpiä jatkokoulutusvaihtoehtoja tradenomeille ovat yliopiston maisterin tutkintoon tai tradenomin ylempään ammattikorkeakoulututkintoon johtavat koulutukset.

Muita jatkokoulutusvaihtoehtoja ovat esimerkiksi avoimen ammattikorkeakoulun opinnot, työnantajan kustantamat koulutukset, erilaiset kurssit sekä ulkomailla opiskelu.

Tässä oppaassa tutustutaan tradenomi (YAMK) ja kauppatieteiden maisteri (KTM) -tutkintoihin.

2.2 YLEMPI KORKEAKOULUTUTKINTO

Ylemmän korkeakoulututkinnon kokonaislaajuus on tavallisesti 300 opintopistettä, joka jakautuu ammattikorkeakoulututkinnossa 210+90 ja yliopistotutkinnossa 180+120, sisältäen alemman ja ylemmän tutkinnon opintopisteet.

2.2.1 MAISTERIN TUTKINTO

Yliopisto-opinnot koostuvat pääaine- ja sivuaineopinnoista, kieli- ja viestintäopinnoista, harjoittelusta sekä opinnäytetyöstä.

Ylemmässä korkeakoulututkinnossa syvennetään pääaineen opintoja ja tutkinnon lopuksi kirjoitetaan pro gradu -tutkielma. Yliopistotutkinnon kokonaislaajuus on tavallisesti 300 opintopistettä, joista maisterin tutkinnon osuus on 120 opintopistettä ja tavoitteellinen suoritus aika noin kaksi vuotta.

Tradenomiksi valmistunut voi hakea suorittamaan ylemmää korkeakoulututkintoa yliopistoon maisterin erillisvalinnassa. Tradenomitaustalla maisterihaussa opiskelijaksi valittu joutuu mahdollisesti suorittamaan täydentäviä opintoja, riippuen aiemman tutkinnon sisällöstä.

TIIVISTELMÄ

- **120 OPINTOPISTETTÄ**
- **SUORITUSAIKA 2 VUOTTA**
- **VAATII PÄÄTOIMISTA OPISKELUA**

2.2.2 YAMK -TUTKINTO

Ylempää ammattikorkeakoulututkintoa voi hakea suorittamaan **kolmen vuoden työkokemuksen jälkeen**. Työkokemus täytyy olla hankittu ammattikorkeakoulututkinnon suorittamisen jälkeen kyseiseltä ajalta.

Ylempi amk-tutkinto koostuu koulutusalaakohtaisista syventävistä opinnoista, vapaasti valittavista opinnoista ja opinnäytetyöstä. Opintojen suoritus aika on keskimäärin 2 vuotta ja laajuus 60–90 opintopistettä. Koulutus järjestetään usein työelämälähtöisesti monimuoto-opiskeluna ja suoritetaan töiden lomassa.

Ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon suorittanut saa saman kelpoisuuden julkisiin virkoihin kuin yliopistossa ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneet.

TIIVISTELMÄ

- 90 OPINTOPISTETTÄ
- SUORITUSAIKA 2 VUOTTA
- MONIMUOTO-OPISKELU, SOPII SUORITETTAVAKSI TÖIDEN OHELLA

3 KTM-TUTKINTO

3.1 TUTKINNON SISÄLTÖ

Kauppätieteiden maisterin tutkinto 120 op rakentuu seuraavanlaisesti:

- pääaineopinnot
- sivuaineopinnot
- kieli- ja viestintäopinnot
- vapaavalintaiset opinnot
- pro gradu -tutkielma 30 op

KTM-tutkinnon rakenne ja sisältö saattaa vaihdella yliopistosta ja koulutusohjelmasta riippuen. Kieli- ja viestintäopintojen minimilaaajuus ja pro gradu -tutkielman laajuus ovat kuitenkin yhteneväiset kaikissa kauppatieteellisten tiedekorkeakoulujen maisteriohjelmissa.

3.2 KAUPPATIETEELLISET TIEDEKORKEAKOULUT SUOMESSA

Suomessa toimii kahdeksan suomenkielistä ja kaksi ruotsinkielistä yliopistoa, joissa voi suorittaa kauppatieteiden maisterin tutkinnon:

- Aalto-yliopisto
- Itä-Suomen yliopisto
- Jyväskylän yliopisto
- Lappeenrannan teknillinen yliopisto
- Oulun yliopisto
- Tampereen johtamiskorkeakoulu
- Turun yliopisto
- Vaasan yliopisto
- Åbo Akademi (*ruotsinkielinen*)
- Hanken Svenska Handelshögskolan (*ruotsinkielinen*)

3.3 KOULUTUSTARJONTA KTM

3.3.1 Suomenkieliset koulutusohjelmat

AALTO YLIOPISTO	Yritysjuridiikka
ITÄ-SUOMEN YLIOPISTO	Laskentatoimi ja yritysjuridiikka Palvelujohtaminen Laskentatoimi ja rahoitus Tilintarkastuksen maisteriohjelma
JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO	Taloustiede Yrityksen taloustieteet, johtaminen Yrityksen taloustieteet, laskentatoimi Yrityksen taloustieteet, markkinointi Yrityksen taloustieteet, viestinnän johtaminen
LAPPEENRANNAN TEKNILLINEN YLIOPISTO	Laskentatoimi Tietojohtaminen ja johtajuus
OULUN YLIOPISTO	Laskentatoimi
TAMPEREEN JOHTAMISKORKEAKOULU	Markkinoinnin os. Taloustieteen os. Vakuutuksen ja riskienhallinnan os. Yrityksen johtamisen os. Yrityksen laskentatoimen os. Yritysjuridiikan ja vero-oikeuden os. Tilintarkastuksen ja arvioinnin maisteriohjelma Vastuullisen liiketoiminnan maisteriohjelma
TURUN YLIOPISTO	Asiantuntijaorganisaatioiden liiketoimintaosaamisen maisteriohjelma
VAASAN YLIOPISTO	Henkilöstöjohtaminen Kasvuyrityksen johtaminen Laskentatoimi ja tilintarkastus Markkinoinnin johtaminen Talousoikeus Taloustiede Tekninen viestintä Tietojärjestelmätiede Liiketoiminnan kehittäminen

3.3.2 Englanninkieliset koulutusohjelmat

Englanninkielisiä maisteritason koulutusohjelmia tarjoavat kaikki kauppatieteiden maistereita kouluttavat yliopistot. Maisteritason opintoja suoritetaan usein kokonaan englannin kielellä, mutta myös suomenkielisissä koulutusohjelmissa on joko valinnaisena tai pakollisena osana englanniksi järjestettyjä opintoja.

TURUN YLIOPISTO	Futures Studies Global Innovation Management Management of Information Technology Global Information Technology Management
VAAKAN YLIOPISTO	Finance International Business Industrial management Strategic Business Development
ÅBO AKADEMI	Finance Global Innovation Management International Business Governance of Digitalization
HANKEN SVENSKA HANDELSHÖGSKOLAN	Business and Management Financial Analysis and Business Development Economics Intellectual Property Law General Management

AALTO YLIOPISTO	<p>Accounting</p> <p>Creative Sustainability</p> <p>Economics</p> <p>Entrepreneurship and Innovation Management</p> <p>Finance</p> <p>Global Management</p> <p>International Design Business Management</p> <p>Management and International Business</p> <p>Marketing</p>
ITÄ-SUOMEN YLIOPISTO	<p>Innovation Management</p> <p>International Business and Sales Management</p> <p>Tourism Marketing and Management</p>
JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO	<p>Banking and International Finance</p> <p>Corporate Environmental Management</p> <p>Digital Marketing and Corporate Communication</p> <p>International Business and Entrepreneurship</p>
LAPPEENRANNAN TEKNILLINEN YLIOPISTO	<p>Business Analytics</p> <p>International Business and Entrepreneurship</p> <p>International Marketing Management</p> <p>Strategic Finance and Analytics</p> <p>Supply Management</p>
OULUN YLIOPISTO	<p>Financial and Management Accounting</p> <p>Marketing</p> <p>International Business Management</p> <p>Finance</p>
TAMPEREEN JOHTAMISKORKEAKOULU	<p>Leadership for Change</p>

3.3.3 Ruotsinkieliset koulutusohjelmat

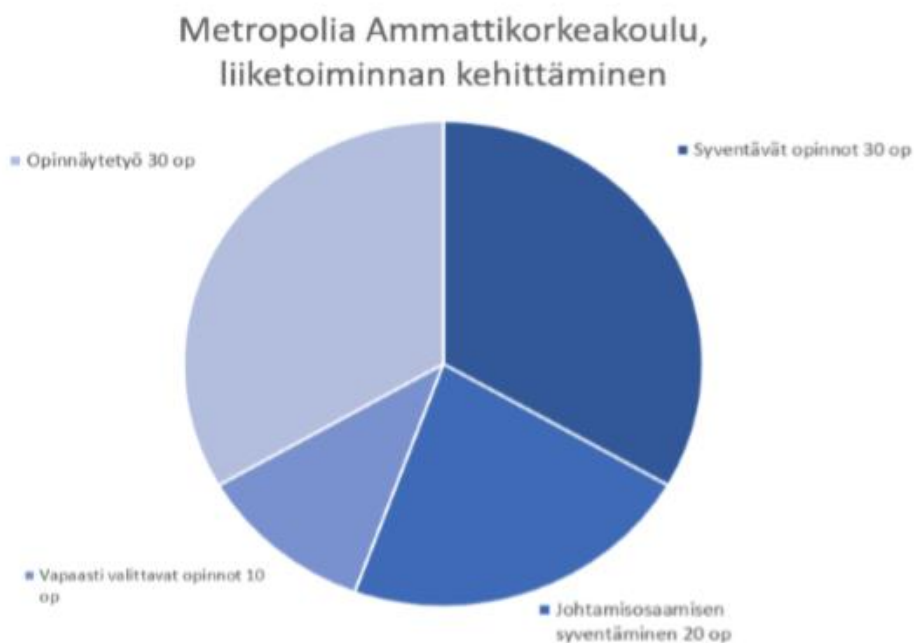
Åbo Akademiassa ja Hankenissa on mahdollista opiskella ruotsinkielisissä koulutusohjelmissa kauppatieteiden maisteriksi.

ÅBO AKADEMI	Informationssystem Internationell marknadsföring Organisation och ledning Redovisning
HANKEN SVENSKA HANDELSHÖGSKOLAN	Entreprenörskap och företagsledning Finansiell ekonomi Företagsledning och organisation Handelsrätt Logistik och samhällsansvar Marknadsföring Nationalekonomi Redovisning

4 TRADENOMI YAMK -TUTKINTO

4.1 TUTKINNON SISÄLTÖ

Tradenomi (YAMK) -tutkinto koostuu syventävistä opinnoista, vapaasti valittavista opinnoista sekä opinnäytetyöstä. Tutkinnon rakenne ja sisältö voi vaihdella ammatikorkeakoulukohtaisesti.

4.2 AMMATTIKORKEAKOULUT SUOMESSA

- Ammattikorkeakoulu Arcada
- Centria-ammattikorkeakoulu
- Haaga-Helia ammattikorkeakoulu
- Hämeen ammattikorkeakoulu
- Jyväskylän ammattikorkeakoulu
- Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu
- Karelia-ammattikorkeakoulu
- Lahden ammattikorkeakoulu
- Lapin ammattikorkeakoulu
- Laurea-ammattikorkeakoulu
- Metropolia Ammattikorkeakoulu
- Oulun ammattikorkeakoulu
- Saimaan ammattikorkeakoulu
- Satakunnan ammattikorkeakoulu
- Savonia-ammattikorkeakoulu
- Seinäjoen ammattikorkeakoulu
- Tampereen ammattikorkeakoulu
- Turun ammattikorkeakoulu
- Vaasan ammattikorkeakoulu
- Yrkeshögskolan Novia

4.3 KOULUTUSTARJONTA TRADENOMI (YAMK)

4.3.1 Suomenkieliset koulutusohjelmat

CENTRIA-AMMATTIKORKEAKOULU	Liiketoimintaosaaminen
HAAGA-HELIA AMMATTIKORKEAKOULU	Liiketoiminnan kehittämisen koulutus
	Tietojärjestelmäosaamisen koulutusohjelma
HÄMEEN AMMATTIKORKEAKOULU	Liiketoiminnan kehittäminen
JYVÄSKYLÄN AMMATTIKORKEAKOULU	Organisaation ja talouden johtaminen
KAAKKOIS-SUOMEN AMMATTIKORKEAKOULU	Tulevaisuuden liiketoiminnan johtaminen
KAJAANIN AMMATTIKORKEAKOULU	Yrittäjyyden ja liiketoimintaosaamisen koulutus
KARELIA-AMMATTIKORKEAKOULU	Johtaminen ja liiketoimintaosaaminen
LAHDEN AMMATTIKORKEAKOULU	Digitaaliset ratkaisut
	Uudistava johtaminen
LAPIN AMMATTIKORKEAKOULU	Liiketoimintaosaamisen johtaminen
	Digiajan palvelujohtaminen
LAUREA-AMMATTIKORKEAKOULU	Oikeudellinen erityisosaaminen ja oikeusmuotoilu
	Päätöksenteon ilmiöt johtamisessa, kehittämisessä ja asiakastyössä
	Tulevaisuuden innovatiiviset digitaaliset ratkaisut
	Tulevaisuuden johtaminen ja asiakaslähtöinen palveluliiketoiminta
	Turvallisuusjohtaminen
	Yrityksen kasvuun johtaminen

METROPOLIA AMMATTIKORKEAKOULU	<p>Hankintatoimi tradenomeille</p> <p>Sosiaali- ja terveysalan palvelujen ja liiketoiminnan johtaminen tradenomeille</p> <p>Liiketoiminnan kehittäminen</p> <p>Liiketoimintaosaamisen kehittäminen finanssialan toimijoille</p>
OULUN AMMATTIKORKEAKOULU	Yrittäjyys ja liiketoimintaosaaminen
SAIMAAN AMMATTIKORKEAKOULU	Liiketalouden koulutus
SATAKUNNAN AMMATTIKORKEAKOULU	Johtaminen ja palveluliiketoiminta
SAVONIA-AMMATTIKORKEAKOULU	Liiketoiminnan kehittäminen
SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU	Liiketoimintaosaaminen
TAMPEREEN AMMATTIKORKEAKOULU	<p>Hyvinvointiteknologian koulutus</p> <p>Kansainvälisen myynnin ja myynnin johtamisen koulutus</p> <p>Tietojärjestelmäosaamisen koulutus</p> <p>Yrittäjyyden koulutus</p>
TURUN AMMATTIKORKEAKOULU	<p>Liiketoiminnan kehittäminen</p> <p>Projektijohtaminen</p> <p>Tutkimusryhmäopinnot</p>
VAASAN AMMATTIKORKEAKOULU	Liiketoimintaosaaminen

4.3.2 Englanninkieliset koulutusohjelmat

AMMATTIKORKEAKOULU ARCADA	International Business Management
HAAGA-HELIA AMMATTIKORKEAKOULU	Communication Management
	International Business Management
	Information Systems Management
HÄMEEN AMMATTIKORKEAKOULU	Business Management and Entrepreneurship
JYVÄSKYLÄN AMMATTIKORKEAKOULU	International Business Management
	Sport Business Management
KAAKKOIS-SUOMEN AMMATTIKORKEAKOULU	International Business Management
KAJAANIN AMMATTIKORKEAKOULU	International Business Management
LAHDEN AMMATTIKORKEAKOULU	International Business Development
LAPIN AMMATTIKORKEAKOULU	International Business Management
LAUREA-AMMATTIKORKEAKOULU	Service Innovation and Design
METROPOLIA AMMATTIKORKEAKOULU	Business Informatics
	Health Business Management
SAIMAAN AMMATTIKORKEAKOULU	International Business Management
SATAKUNNAN AMMATTIKORKEAKOULU	Business Management and Entrepreneurship
SAVONIA-AMMATTIKORKEAKOULU	Digital Health
SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU	International Business Management
TAMPEREEN AMMATTIKORKEAKOULU	Educational Leadership
	International Business Management
TURUN AMMATTIKORKEAKOULU	Business Management
	Leadership and Service Design
	Professional Sales Management
YRKESHÖGSKOLAN NOVIA	Leadership and Service Design

5 HAKU OPISKELEMAAN

Kaikki kauppatieteellisen alan yliopistot ja ammattikorkeakoulut ovat mukana kauppatieteiden yhteisvalinnassa vuodesta 2018 lähtien. Yhteisvalinnan piirissä olevat hakukohteet käyttävät kaikki valinnoissaan keskenään samoja valintaperusteita ja samaa valintakohdetta. Hakija voi siis hakea samalla useampaan kohteeseen, mikäli on hakukelpoinen hakija. Yhteisvalintaan osallistuvat hakukohteet on merkitty Opintopolussa erillisellä tekstillä.

Koulutusohjelmat tulevat tavallisesti hakuun keväisin ja syksyisin, maisterihaussa hakuaika on tavallisesti kerran vuodessa keväällä. Opintoihin hakeudutaan täyttämällä hakulomake osoitteessa www.opintopolku.fi.

Seuraava yhteishaku on 20.3. – 3.4.2019.

5.1 VALINTA

Opiskelupaikat jaetaan joko todistusvalinnalla tai valintakokeen perusteella. Mikäli hakija ei pääse todistusvalinnalla sisään, hän saa mahdollisesti kutsun valintakokeeseen. Hakija osallistuu ensimmäisen valintakohteensa pääsykokeisiin. Sama pääsykoe huomioidaan myös muissa yhteisvalinnan piiriin kuuluvissa hakukohteissa. Joissain kohteissa saattaa olla käytössä haastatteluvaihtoehto.

5.2 HAKUAIKATAULUT KEVÄT 2019

Suomen- ja ruotsinkielisten maisteritutkintojen sekä tradenomi (YAMK) -tutkintojen hakuaika on seuraavaksi **20.3. –3.4.2019**. Haussa haetaan syksyllä 2019 alkaviin korkeakouluopintoihin. **Aalto-yliopistolla ja Lappeenrannan**

teknillisellä yliopistolla alkaa hakuaika jo joulukuun lopusta ja päättyy tammikuun puolen välin jälkeen.

Englanninkielisten koulutusten hakuaika on **9.1–23.1.2018**.
Haussa haetaan syksyllä 2019 alkaviin maisteriopintoihin.

Opiskelijavalinnan tuloksesta ilmoitetaan viimeistään **28.6.2019** ja opiskelupaikka on vastaanotettava **8.7.2019** mennessä.

5.3 MAISTERIN ERILLISVALINTA

Maisteriohjelmien erillisvalinta on tarkoitettu opiskelijoille, joilla on suoritettuna alempi korkeakoulututkinto. Tradenomi hakee maisteriohjelmiin erillishaun kautta.

Lappeenrannan teknillisellä yliopistolla on erikseen *tradenomitaustaisille hakijoille* suunnattu oma erillishaku työn ohessa suoritettavaan KTM-tutkintoon.

5.4 LISÄTIETOJA

OPINTOPOLKU (www.opintopolku.fi)

Opintopolku on Opetushallituksen ylläpitämä sähköinen portaali, jossa voi etsiä tietoa koulutuksista ja valintaprusteista. Koulutuksiin haetaan Opintopolun kautta.

KAUPPATIETEET (www.kauppatieteet.fi)

Kauppatieteet -sivustolta saa lisätietoa kauppatieteelliselle alalle hakeutumisesta. Sivustolta löytyy tietoa hakuprosesseista Suomessa toimiviin kauppatieteellisiin tiedekorkeakouluihin.

OPPILAITOSTEN OMAT INTERNETSIVUT

Ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen omilta internetsivuilta saa ajankohtaiset tiedot alkavista koulutuksista ja hakukriteereistä.

